

SKROMNO PRAZNOVANJE HMELJARJEV PREBOLDA JE V DEVETIH LETIH PREPLAVILO TUDI OBČINSKO MEJO IN POSTALO TRADICIONALNA MANIFESTACIJA VSEH SLOVENSКИH HMELJARJEV

LETOS ŽE 9. DAN HMELJARJEV PRAZNOVALI BOMO 7. IN 8. AVGUSTA

Govorice, da dneva hmeljarjev ne bo, ne drže. Kot stanovski praznik vseh slovenskih hmeljarjev mora ostati in bo ostal, ni pa rečeno, da bo večno v Braslovčah. Tako pravijo hmeljarji. Še več. Želje mnogih so, da naj se praznovanje razširi na cela dva dneva in celo na cel teden, da naj domači proizvajalci strojev in orodja in uvozniki ne razkazujejo svojih eksponatov, marveč jih naj prodajajo za dinarje. Tako naj bo tudi z ostalimi proizvajalci tja do suhe robe. Gostinska podjetja in turistična društva pa bi naj vse te dni skrbela za ugodno počutje obiskovalcev.

Prireditelja letošnjega praznovanja sta tudi Poslovno združenje Styria in Turistično društvo Braslovče. Oba obetata poleg že vsa leta dobre organizacije praznovanja še nekatere novosti za razširitev in popestritev.

Sobotni program 7. avgusta je že ustaljen: popoldne ogled hmeljarskega muzeja in Inštituta za hmeljarstvo v Zalcu. Možen bo tudi ogled doline s terase Hmeza in z letali, ki vzletajo na letališču Levec.

Ob 20. uri se bodo hmeljarji zbrali v hmeljarskem domu v Zalcu, proglasili svojega starešino, podelili priznanja zaslužnim hmeljarjem, izbrali hmeljsko princeso, prisluhnili dvema pevskima zboroma, si ogledali plesne folklorne skupine PDP »Svoboda« Šempeter in se pogovorili o stanovskih problemih ter se povesečili ob zvokih ansambla »Hmeljar«.

Novost, ki jo uvaža Turistično društvo Braslovče s sodelovanjem

s tamkajšnjim gostinskim podjetjem, je že sobotno rajanje na veseliščnem prostoru ob jezeru, ki se bo začelo že popoldne. Obetajo dobre jedi in pijače po zmernih cenah in priznane ansamble za ples in razvedrilo.

Praznovanju v čast pa bodo po gričih zagoreli kresovi.

Uvod v nedeljsko praznovanje 8. avgusta bo ob 6. uri budnica godb na pihala iz Liboj in Prebolda. Libojska godba bo ob 9. uri v Braslovčah izvajala promenade koncert in tako s poslušalci pričakala kolono vozil s starešino, kandidatkami za princeso in spremstvom, ki bo krenila iz Zalca ob 9.30 in sprispela okrog 10. ure. Na prireditvenem prostoru bo predaja starešinstva, nastop okteta iz Tabora in folklorne skupine PDP »Svoboda« Šempeter ter spretnostno tekmovanje traktoristov.

Popoldanski program se bo začel že ob 14. uri s povorko s prikazi iz hmeljarstva. Vodje skupin

hmeljarskih prikazov prosimo, da so s prikazi pravočasno na zbirališču, da jih bo komisija lahko ocenila.

Po mimohodu bo zbranim hmeljarjem in gostom spregovoril hmeljarski starešina, za tem pa podelil nagrade najboljšim prikazom in traktoristom. Prikazom bo podeljenih šest nagrad in sicer 500, 350, 200 in trikrat po 100 dinarjev. Poleg tega dobi vsak nastopajoči prikaz še 100 din. Za spretnostno vožnjo bodo podeljene tri nagrade, 300, 200 in 100 din.

Kot zaključek slavnostnega dela in uvod v veseli del bo proglašenitev hmeljske princese za leto 1971.

Prireditelji pričakujejo tudi letos veliko obiskovalcev, zato apelirajo na vse sodelujoče, da z domiselnostjo, dobro voljo in s stanovsko pripadnostjo pomagajo k afirmaciji slovenskega hmeljarstva.

Vse hmeljarje in bralce našega glasila vabijo na prijetno srečanje v Braslovče.

Vy

PRAZNOVANJE 30-LETNICE VSTAJE IN 10-LETNICE PODJETJA

22. JULIJ — DAN VSTAJE IN PRAZNIK NAŠE DELOVNE SKUPNOSTI — BOMO PRAZNOVALI V SOBOTO, 24. JULIJA V GOZDIČKU PRI ŠEŠKEM MOSTU.

Ko je na seji DSP bil sprejet sklep, da se ob ZR izloči nekaj denarja v sklad skupne porabe za 30-letnico vstaje in proslavljanje 10. obletnice obstoja podjetja, pripravljalni odbor še ni imel polne predstave, kako naj poprime za delo. Takoj ob začetku pa mu je bilo jasno, da bo treba posvetiti ob tem dogodku precej skrbi poleg same organizacije prireditve tudi kolektivu kot celoti, predvsem pa neumornim dolgoletnim delavcem našega podjetja in tistim delavcem, ki so se pri nas upokojili, posebno pozornost.

Odbor je na svoji seji razdelil delo na podobore in tako sedaj pripravlja vsak član glede na sprejete zadolžitve svoje delo. Prireditveni pododbor je že terminiral ves program in propagandni material ter utrdil točne vrstne rede. Odbor za ureditev veseličnega prostora je izdelal razpored prostora in miz ter klopi, seveda tudi plesišče ter se dogovoril za postavitve vodovodov in električne napeljave. Poseben pododbor za oskrbo prehrane in pijače pa je izdelal cenike, sortiment jedil in pijač in se dogovoril za strežbo. Posebna ekipa pa se je takoj angažirala in organizirala v kolektivu športna tekmovanja v raznih športnih disciplinah.

Vsi živimo v upanju, da bomo 24. 7. 1971 preživeli skupaj v prijetnem vzdušju, saj nas bo že na vsežgodaj prebudila budnica libojske godbe na pihala, ki bo tudi v kulturnem programu sodelovala s svojim malim koncertom.

Pravi pričetek prireditve bo ob 9. uri, ko bo naš zbor pozdravil in odprl prireditev predsednik DSP tov. Jureš Tone. Krajši govor v počastitev 10. obletnice bo podal glavni direktor podjetja Križnik inž. Veljko. Sledilo bo nekaj točk priznanega kmečkega pevskega zbora iz Tabora pod vodstvom Milana Lesjaka. Na pomoč nam bodo priskočili še šempeterski folkloristi s pestrimi plesnimi točkami. Med izvajanjem koncerta godbe na pihala iz Liboj bomo povabili naše upokojence v avtobuse in jih odpeljali v Celje, kjer jim bomo pokazali nove objekte predelave v obratu Mesnine, našo lani zgrajeno sadno hladilnico in po kratkem ogledu samopostrežne restavracije v Gaberju imeli pripravljeno kosilo. Po kosilu se bodo pripeljali zopet na veselični prostor, kjer se bodo začela športna tekmovanja šaljivega značaja in upamo, da bo ta dan pravo veselje ob zvokih priznanih ansamblov trajalo pozno v noč.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prikazi so lani kljub dežju bili številni in domiselni

Zakon o združevanju kmetov v zadruge, organizacije združenega dela in pogodbene skupnosti

V JAVNI RAZPRAVI JE OSNUTEK NAVEDENEGA ZAKONA. OSNUTEK ZAKONA PREDVIDEVA NASLEDNJE: KMETJE IN DRUGI DELOVNI LJUDJE, KI DELAJO S SVOJIMI DELOVNIMI SREDSTVI V KMETIJSTVU, LAHKO ZDRUŽUJEJO SVOJE DELO IN SREDSTVA V KMETIJSKE ZADRUGE, ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA IN POGODBENE SKUPNOSTI, VSE ZARADI ORGANIZIRANJA PROIZVODNJE, POVEČANJA PRODUKTIVNOSTI DELA IN DRUGIH GOSPODARSKIH KORISTI. VSE NAVEDENE OBLIKE ZDRUŽEVANJA SO PROSTOVOLJNE.

Zadruge in organizacije kmetov (organizacije združenega dela kmetov v našem podjetju), se po predlogu zakona lahko ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in prometom kmetijskih in živilskih proizvodov, s storitvami, hranilno-kreditnimi posli, preskrbovanjem z reprodukcijskimi in delovnimi sredstvi, turizmom in domačo obrtjo in drugimi gospodarskimi dejavnostmi, za katere izpolnjujejo predpisane pogoje.

Poleg gospodarskih dejavnosti se zadruge in organizacije kmetov ukvarjajo tudi s strokovno-

pospeševalno in razvojno dejavnostjo na področju kmetijstva ter z izobraževalnim, kulturnim in socialnim delom, pomembnim za člane.

Kmetje lahko združujejo svoje delo in svoja sredstva med seboj ali z družbenimi sredstvi in z združenim delom, da bi na tak način bolje proizvajali, nabavljali, gradili, urejali in izkoriščali proizvodne naprave, opremo in objekte ter ustvarjali večji dohodek.

Sredstva zadrug in organizacij kmetov so družbena sredstva, ti sta, ki so jih kmetje združili z družbenimi, pa so v lasti kmetov, če ni z medsebojno pogodbo drugače določeno.

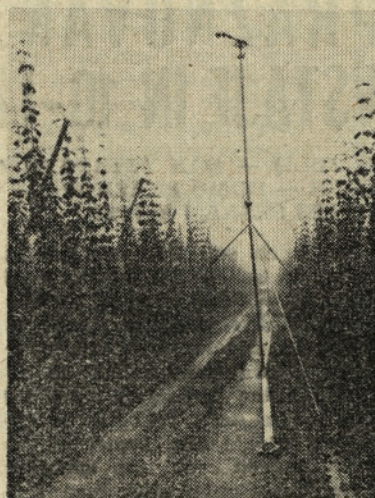
(Nadaljevanje s 1. strani)

Odbor za proslavo 10. obletnice je poleg že opisanega dela poskrbel še za podatke o stalnosti in ugotovil, da je v naši delovni skupnosti od vseh zaposlenih 1900 delavcev kar krepka tretjina ali 670 delavcev takih, ki so v našem podjetju ali pri njegovih prednikih v neprekinjenem delovnem razmerju dalj kot 10 let. Od teh 670 delavcev pa ima neprekinjen delovni staž pri nas preko dvajset let 82 delavcev in da ima najdaljši staž stalnosti tov. Brglez Jožefa iz DE Radlje ob Dravi, ki se je zaposlila na tem posestvu že 10. 8. 1945. leta in ostala tu ves čas. Odbor vsem dolgoletnim prizadevnim delavcem iskreno čestita z željo, da bi ostali še dolgo med nami, kolikor pa nam je znano, bodo uradne čestitke izrečene še posebej na proslavi.

Kolikor smo lahko zbrali podatkov, so sedaj živi 303 naši upokojeanci. In ker se do sedaj še na tak način nismo sestali, bomo snidenja z njimi tem bolj veselili. Zavedamo se, da je to generacija tistih, ki so nam v izredno težkih pogojih dela ustvarjali možnosti, da imamo danes kruh in delo mi. V upanju, da nismo koga zgrešili, našo bojazen pišemo v Hmeljarja tudi zato, da bi upokojeanci, če se je to vendarle zgodilo, prebrali te vrstice in se nam priključili 24. 7. brez uradnega vabila.

Sicer pa naše veselje in jubilej ne velja le nam, želimo, da bi se nam v veselju priključili kmetje in delavci bližnje in daljne okolice ter se z nami poveseleli ta dan.

G. A.

V sušnih junijskih dneh so se po hmeljnikih vrteli razpršilci skoraj tri tedne in napajali žejno zemljo

Zadruge, organizacije kmetov in druge gospodarske interesne skupnosti kmetov lahko ustanovijo Zadržno zvezo SR Slovenije kot svojo skupnost.

Premoženje v družbeni lastnini, ki bi preostalo po eventualni likvidaciji zadruge ali organizacije kmetov, se osnovnemu namenu ne sme odtujiti, ampak se mora dodeliti drugi zadrugi ali delovni organizaciji, ki prevzame dejavnost likvidirane organizacije. Gre za delitev čistega premoženja po izvršeni likvidaciji in to tudi v primerih likvidacije organizacij kmetov v sestavi delovnih organizacij po vrnitvi dodeljenih sredstev.

Zadruge ustanavljajo kmetje, in sicer najmanj 30. Ustanovitelji postanejo člani zadruge z dnevom registracije zadruge. Član zadruge lahko postane tisti kmet, ki z zadrugo trajnejše gospodarsko sodeluje in sklene v ta namen pisмено pogodbo.

Pogoje za članstvo zadruge določa zadržni statut. Družinski člani zadržnika niso avtomatično člani zadruge, ni pa ovir, da bi jim statut zadruge ne dal teh pravic. O sprejemu v članstvo odloča organ zadruge, določen z zadržnim statutom. Zoper zavrnitev sprejema v članstvo se lahko prošilec v končni instanci pritoži na občinsko sodišče.

Zadruga mora voditi imenik članov. Zadržni statut lahko določi tudi, da vplačajo člani delež, ki pa mora biti različen glede na gospodarsko moč zadržnika in obseg njegovega poslovanja z zadrugo. Zadržni statut lahko določi tudi jamstvo zadržnikov za obveznosti zadruge, ki jih ni mogoče poravnati iz sredstev zadruge. Določbe zadržnega statuta o članstvu, deležih in jamstvu mora potrditi občinska skupščina.

Zadrugo upravljajo enakopravni člani in delavci zadruge. Člani in delavci zadruge enakopravno razporejajo dohodek za svoje osebne in skupne potrebe ter za razširitev materialne podlage združenega dela. Članom zadruge pripada del ustvarjenega dohodka v sorazmerju z njihovim deležem pri poslovnem uspehu zadruge in sicer na njihovo vloženo delo, sredstva in obseg poslovanja z zadrugo. Delavcem zadruge pripada del dohodka, ki je sorazmeren njihovem deležu pri poslovnem uspehu in to po enakih načelih kot v drugih delovnih organizacijah. Splošni akt zadruge mora določati merila za delitev dohodka tako za razširjeno reprodukcijo kot potrebe članov in delavcev. Dohodek, ki se deli med člane, se obračuna iz skupnega poslovanja zadrug s člani. O pripojitvi, spojitvi in prenehanju delovanja zadruge odločajo z referendnom člani in delavci zadruge. Zadruga preneha tudi, če se število članov zniža pod 30 in ostane na tej višini več kot pol leta.

Smiselno veljajo določila o zadrugah tudi za organizacije kmetov v delovnih organizacijah, kot je to primer v našem podjetju. V primeru, da organizacija kmetov določi deleže in jamstvo, jamčijo kmetje samo za poslovanje organizacije kmetov, ne pa podjetja kot celote. Zakon tudi ne določa minimalnega števila kmetov za ustanovitev organizacije kmetov v delovni organizaciji, pač pa postavlja načelo, da mora organizacija kmetov predstavljati gospodarsko celoto, katere uspeh skupnega dela se mora potrditi v menjavi kot vrednost in na tej podlagi tudi samostojno izražati. (Amandma ustave XXI).

Delovno skupnost organizacije kmetov sestavljajo kmetje, ki z njo trajnejše gospodarsko sodelujejo in delavci. Zaradi njene specifičnosti določa zakon pravice organizacije kmetov v delovni organizaciji in sicer:

Organizacija kmetov samostojno ugotavlja in deli dohodek, odloča o svoji notranji organizaciji in v svojem delovnem področju, razpolaga s sredstvi, ki so jim bila dana ob ustanovitvi ali si jih je

pridobila med poslovanjem, odloča o včlanitvi v Zadržno zvezo, sprejema svoje samoupravne akte in odloča v skladu s statutom delovne organizacije o medsebojnih skupnih zadevah. V zadevah iz svoje pristojnosti sklepa pogodbe sama. Statut delovne organizacije in pogodba na podlagi statuta lahko navedene pravice organizacija kmetov razširi, ne more jih pa zmanjšati. O sporih, ki bi nastali zaradi ustanovitve organizacije kmetov ali obsega njenih samostojnih pravic odloča dokončno mešana arbitražna. Predsednika te arbitraže imenuje predsednik okrožnega gospodarskega sodišča, po enega člana pa delovna organizacija, organizacija kmetov, pristojni občinski organ, občinski sindikalni svet in gospodarska zbornica SRS.

Več kmetov lahko trajnejše združi svoja sredstva ali tudi svoje delo zaradi skupne koristi v pogodbeno skupnost. Skupnost se lahko ustanovi zaradi skupne proizvodnje, predelave in prodaje lastnih pridelkov, nabave kmetijskih priprav in reprodukcijskega materiala za svoje potrebe, zaradi skupne uporabe kmetijskih priprav ali objektov in zaradi povezovanja svojega gospodarstva z delovnimi organizacijami.

Skupnost ustanove člani s pogodbo, katero morajo v 30 dneh prigrasiti upravnemu organu občine, pristojnemu za kmetijstvo. Ta organ vodi ustrezen register, in lahko odkloni vpis v register, če so določbe v pogodbi v nasprotju s predpisi ali razvojnimi načerti družbeno-političnih skupnosti. Če hoče pogodbeno skupnost kot nosilec pravic in obveznosti nastopati napram tretjim osebam, se mora po vpisu v občinski register vpisati še v register pri okrožnem gospodarskem sodišču. Za obveznosti skupnosti odgovarjajo člani nerazdelno.

Zadruge in delovne organizacije morajo po osnutku zakona prilagoditi poslovanje zahtevam zakona v enem letu po sprejetju zakona ali pa opustiti tovrstno poslovanje.

Na kratko sem navedel bistvena določila osnutka zakona. Osnupek je bil obravnavan med ostalimi tudi na zboru zadržnikov in kooperantov pri gospodarski zbornici SRS. Zbor je osnutek z nekaterimi pripombami osvojil. Smatra, da je potrebno kmetu omogočiti, da bo tudi s svojo gospodarsko dejavnostjo lahko vključen v svoji osnovni organizaciji, to je v zadrugi ali organizaciji kmetov.

Na zboru je bil izvoljen tudi iniciativni odbor za ustanovitev Zadržne zveze SR Slovenije. Za naše območje je bil v odbor izvoljen tovariš Kuder Ivan, kmet-kooperant iz Griž. Na zboru je bil v odbor za zadržništvo in kooperacijo pri gospodarski zbornici SR Slovenije na mesto umrlega Kronovšek Ivana izvoljen tovariš Fonda Anton, kmet-kooperant iz Braslovč.

Zakon bo predvidoma sprejet na prvem jesenskem zasedanju slovenske skupščine. Do takrat pa imamo vsi možnost, da v javni razpravi sodelujemo in prispevamo k taki formulaciji zakona, ki bo večini slovenskim kmečkim proizvajalcem najbolj ustrezala.

Plaskan Vlado

KAKO SMO LANI GOSPODARILI

ZAPOSLENOST

V preteklem letu je podjetje razširilo svoje poslovanje in poslovno področje. S 1. 1. 1970 sta se nam priključila Kmetijski kombinat Smarje in Semenogojški obrat Radlje ob Dravi. Na novo je bila osnovana še Hranilnica in posojilnica. Ob koncu leta smo imeli 1911 zaposlenih v naslednjih samostojnih delovnih enotah (DE) in obratih:

Obrat KMETIJSTVO ŽALEC (KŽ — 447 zaposlenih), DE KMETIJSTVO RADLJE (KR — 40), DE KMETIJSTVO SMARJE (KS — 161), DE SADJARSTVO MIROSAN (SM — 28), DE VRTNARSTVO (VT — 70), DE GOZDARSTVO (GO — 10), DE KOOPERACIJA (KO — 85), obrat MESNINE (ME — 383), DE MLEKO (ML — 86), DE HMEZAD (HM — 63), DE VITAL (VT — 92), DE MESALNICA KRMIL (MK — 24), DE ZDRUŽENA HLADILNICA (ZH — 6), DE STROJNA POSTAJA (SP — 92), DE GOSTINSTVO (GS — 90), DE HIŠNI SKLAD (HS — 4), DE SKUPNE SLUŽBE (SS — 231). Število zaposlenih se je povečalo za 97 ali za 5 %.

V tem letu smo ustanovili poslovno skupnost za hmelj, ki povezuje vse slovenske pridelovalce hmelja.

Kvalifikacijski sestav po šolski izobrazbi se nam ni bistveno izboljšal:

z visoko šolo jih je bilo na začetku leta 53, ob koncu pa 57, z višjo 40—43, s srednjo 205—217, s poklicno 390—414, z osemletko 357—382, s 7 razredov osn. šole 147—163, s 4 razredi 569—585, brez šol 53—51.

Zaskrbnjuje je naraščanje nekvalificiranih delavcev: nekvalificirani 303—361, polkvalificirani 357—352, podjetniško (interno) kvalificirani 214—197.

Iz podjetja je odšlo 272 delavcev, 370 pa jih je prišlo. Pri delu se je poškodovalo 172 delavcev ali 27 več kot prejšnje leto.

Izobraževanju posvečamo precej skrbi in tudi sredstev (v 1970 536.000, v 1969 pa 368.000). 44 delavcev je napravilo izpit za priznanje kvalifikacije v kmetijstvu, za kombajniste pa 12, za buldožeriste 2, za voznika vilicarjev 1, za motožagarje 4, za strojnega knjigovodjo 2, za VK vrtnarja 2.

Izredno je študiralo 70 delavcev: 10 na visokih šolah, 30 na višjih, 30 na strokovnih.

V ME, GS, KS in SP smo imeli 72 učencev v gospodarstvu. Stipendistov imamo 66 (prvo leto 38), od tega 19 (15) na visokih šolah, 2 (3) na višjih, 30 (16) na srednjih, 66 (4) na poklicnih, od tega kmečkih otrok v kmetijskih šolah 46.

DOSEŽENA PROIZVODNJA

Za 1970 leto je značilno, da z izjemo jabolk, kjer je nastala tržna katastrofa zaradi izredne letine jabolk, je primanjkovalo kmetijskih pridelkov in izdelkov.

KMETIJSKA PROIZVODNJA

Lansko letino ocenjujemo kot zelo ugodno, zlasti v hmeljarstvu. Proizvedena količina hmelja se je povečala od 1969. leta:

KŽ	1031 ton	— 1142 ton
KR	52 ton	— 52 ton
KO	1252 ton	— 1332 ton
KS	17 ton	— 25 ton

Skupno 2352 ton — 2551 ton (za 7,5 % več)

V našem podjetju smo lani pridelali 71 % vsega slovenskega hmelja (predlanskem pa 67 %). Kvaliteta hmelja pa je bila izjemna. Najboljša v zgodovini našega hmeljarstva. Hektarski pridelek hmelja je bil v KŽ 15 q (13,6), v KR 15,5 (15,5), v KO 13,9 (13,3). Površine se niso bistveno spremenile (1777 ha).

Proizvodnja mleka (družbeni in kooperacijski odkup) se ni dosti povečala od 9.462 tisoč litrov na 9.796 (za 3,5 %), od tega je prišlo v našo mlekarino 69 %. Povprečna molznost krav v KŽ je porasla za 7,5 % (od 3.980 l na 4.280 l).

Proizvodnja in odkup živine se je lani zaradi neurejenih tržnih razmer zmanjšala od 3.738 ton na 3.435 ton (za 8 %).

Proizvodnja piščancev pa se je povečala od 1316 ton v predlanskem letu na 1673 ton (za 27 %).

Pridelek plantažnih jabolk se ni bistveno spremenil: 1582 ton (1969) — 1527 (1970).

GOZDARSTVO

Posek se je povečal od 2.415 m³ na 2.900 m³ (za 20 %), razrez pa za 9 %.

Skropljenje hmelja z Mayersi je učinkovito in hitro ter prijetno, če sedi pod novo kabino Stayerja

PREDELOVALNE DEJAVNOSTI

Prodaja mesa je bila v 1. 1970 za 2,2 % manjša v glavnem zaradi manjšega izvoza, medtem ko se je prodaja na domačem trgu povečala. Povečala pa se je zaposlenost klavnice zaradi izrednega povečanja klavnih storitev od 5760 ton na 6.840 ton (za 19 %). Gospodarski položaj MESNIN je bil zaradi velikega skoka odkupnih cen živine in zmrznjenih prodajnih cen mesa izredno težaven. Povpraševanja po mesu (zlasti svinjskem) ni bilo mogoče zadovoljiti.

Predelava mleka se je znatno povečala. Konzumnega mleka smo prodali 35 % več, jogurta pa 80 %, smetane 60 %, sira in masla pa smo pridelali manj. Odkup mleka je bil manjši zaradi sprememb odkupnih področij, zlasti pa zaradi prenikajočih cen mleka v odnosu na cene živine. Povpraševanja po mlečnih izdelkih ni bilo mogoče zadovoljiti.

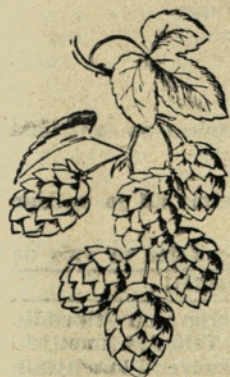
Odkup hmelja se je povečal od 3.384 ton na 3.596 ton (za 6,2 %). Prodaja v izvoz se je zmanjšala za 5,5 %, prodaja na domačem trgu pa se je povečala za 57,6 %, tako, da se je razmerje med izvozom in prodajo na domačem trgu spremenilo v škodo izvoza (87,4:12,6 — 80,7:19,3)! Povpraševanju po hmelju ni bilo mogoče zadostiti niti na tujem, še zlasti pa ne — kljub povečani prodaji — na domačem trgu.

Proizvodnja močnih krmil je ostala enaka kot v prejšnjem letu (15.683 ton — 1969, 15820 ton v 1970). Večjih potreb ni bilo mogoče kriti zaradi težav pri nabavi koruze. Znatno se je povečala potreba po močnih krmilih v našem podjetju od 7.059 v 1969 na 10.556 ton.

Obseg proizvodnje oz. poslovanja po posameznih DE/O lahko prikazemo z gibanjem celotnega dohodka, ki zajema vso realizacijo DE/O tudi interno (v 000 din):

	1969	1970	Indeks
KŽ	40.127	43.084	108
KR	—	2.849	—
KS	—	34.485	—
SM	1.743	2.170	127
VT	4.443	5.601	126
KO	54.854	70.411	128
GO	828	945	114
ME	93.887	123.770	132
ML	25.263	30.308	120
HM	75.198	80.566	107
VI	3.599	17.274	—
MK	17.756	23.073	130
ZH	157	7.762	—
SP	5.718	6.889	120
GS	6.740	8.965	133
HS	1.257	1.203	96
SS	40.848	34.536	—
HP	—	772	—
Skupno	372.422	494.663	133
Od tega eksterna realizacija	316.883	393.111	124

KMETIJSKI KOMBINAT »HMEZAD« ŽALEC

vabi delavce,
kooperante in njih
svojce 24. julija
v šeško gmajno
na praznovanje
10-letnice podjetja

(Nadaljevanje s 3. strani)

Povečanje CD podjetja kot celote je veliko zaradi priključitve DE KMETIJSTVO RADLJE in DE KMETIJSTVO SMARJE. Če to upoštevamo, bi se CD podjetja v 1970. letu povečal za okrog 10 % v primerjavi s 1969. letom.

REZULTAT POSLOVANJA

Rezultati poslovanja so kljub težavam pri prodaji sadja ugodnejši kot v preteklem letu. Dober del tega uspeha gre na račun uspešnega rezultata v hmeljarstvu, čeprav učinka devalvacije praktično nismo bili deležni, ker je bil hmelj večinoma že prej prodan.

	(v tisočih din) brez HS		
	1969	1970	Index (%)
1. Celotni dohodek (CD)	367.935	393.146	107
2. Porabljena sredstva	297.414	319.128	107,5
3. Dohodek za delitev	70.521	74.018	105
4. Drugi viri	1.606	95	
5. Dohodek	72.127	74.113	102,5
6. Pogodbene obveznosti	11.364	12.851	111,5
7. Zakonske obveznosti	5.566	4.326	78
8. Druge obveznosti	351	658	187
9. Osební dohodki	47.247	48.372	102
10. Skladi iz delitve	7.599	7.898	104

Resnično sliko o skladih dobimo šele, če k njim prištejemo t. i. pospešeno amortizacijo (PAM), ki je všteta med porabljena sredstva:

11. Posp. amortizacija (PAM)	1.136	6.916	
12. Porabl. sredstva brez PAM	296.278	312.212	105,5
13. Dohodki s PAM	73.263	81.029	111,5
14. Skladi in PAM	8.735	14.814	170
15. Skladi in vsa amortiz.	18.554	25.684	138,5
16. Vsi stroški (1—14)	359.200	367.462	102

Iz tega lahko ugotovimo, da se nam je CD povečal za 7 %, vsi stroški (vključno iz dohodka in vsi osebni dohodki) za 2 % neto dobiček pa za 70 %.

Povprečni osebni dohodek stalno zaposlenih (z delitvijo iz dobička vred je znašal v 1969. letu 927 din, v 1970 pa 1.115 din. Na 100 din akontacije OD smo iz dobička delili v 1969 letu 7,1 din, v 1970 pa 9,2 din v povprečju.

17. Povprečno štev. zaposl.	2.277	2.336	102,5
18. Dohodek (13) na zaposl.	32.100	34.700	108
19. Skladi in PAM na zaposl.	3.840	6.340	165

Vsi ti podatki kažejo, da smo preteklo leto poslovali kot celota uspešno.

INVESTICIJE

V 1970 smo investirali 24.963.000 din, od tega v kmetijsko proizvodnjo 10.607.000 (kmet. stroji 4.660.000, hmeljarstvo 2.568.000, živinoreja 1.164.000, sadjarstvo 856.000, vrtinarstvo 422.000, zemlja 937.000), v urejanje gozdov 36.000, v novo predelavo mesa 6.404.000, v stroje za predelavo mleka 290.000, v proizvodnjo pijač 426.000, v proizvodnjo močnih krmil 550.000, v nove prodajne lokale 1.337.000, za buldožerje in tovorne avtomobile 1.741.000, za elektronski računski center 1.722.000 in za druge različne manjše potrebe preostalih 1.850.000 din.

Lani smo nabavili in skoraj v celoti zamenjali kmetijske stroje, kupili smo 59 novih traktorjev in priključke za nje. Obnovili smo le 72 ha zemljišč v kooperaciji. V vrtinarstvu je bil zgrajen nov rastlinjak (25 a). V hladilnici smo priredili 4 komore za 100 vagonov na kontrolirano atmosfero, ki omogoča čuvanje jabolk do poletja. Stroja postaja je kupila 4 nove buldožerje in uredila servis za volkswagen vozila. V mešalnici krmil so uredili briketirnico in nabavili stroj za drobno pakiranje krmil. V Vitalu so namestili stroj za polnjenje pijač z nevračljivo embalažo (doy pack). Urejene, dokončane ali opremljene so bile nove mesnice v Kobaridu, Ljubljani, Zagorju, Radečah in Hrastniku ter nova cvetličarna v Celju. Urejeni so bili prostori za elektronski računski center in kupljen računalnik IBM 360/20. Kupili smo tudi 9 tovornih avtomobilov.

Vse te naložbe smo plačali približno z 10.000.000 din lastnih sredstev, za 15.000.000 pa smo dobili posojila od bank in dobaviteljev.

OSNOVNA SREDSTVA

Knjižna vrednost osnovnih sredstev se je povečala v 1970. letu od 227.347.000 na 244.124.000, sedanja vrednost pa od 167.891.000 na 170.377.000. Sedanja vrednost le počasi narašča zaradi pospešenega odpisovanja vrednosti (PAM).

Po sestavi smo konec leta imeli od vseh osnovnih sredstev:

- zemljišč 5 %
- zgradb 49 %
- strojev 27 %
- nasadov 13 %
- živine 2 %
- ostalega 4 %

Sredstva sklada stanovanjskih hiš DE HIŠNI SKLAD so se povečala od 20.234.000 din na 21. 707.000. Vrednost posl. prostorov, ki z njimi upravlja Hišni sklad, pa se je zaradi prenosa dvoran na DE KOOPERACIJA zmanjšala od 8.574.000 na 5.775.000 din.

Poleg že omenjenih lokalov smo lani zgradili 4 nova stanovanja in 4 samske sobe. Začeli pa smo graditi 20-stanovanjsko hišo v Zalcu.

OBRATNA SREDSTVA

Povprečna koriščena obratna sredstva so se povečala v primerjavi s preteklim letom za 36 %. To kaže, da so naši dolžniki slabše plačevali svoje dolgove, povečale pa so se tudi zaloge, največ materiala in trgovskega blaga. Povprečni doseženi rok plačila računov od strani naših kupcev je ostal nespremenjen — 62 dni. Koeficient obračanja obratnih sredstev pa se je poslabšal od 4,4 na 3,9.

Skupna obratna sredstva so konec leta bila za 12,6 % večja kot 1969. leta, lastna obratna sredstva smo povečali za 22,3 %, kredite pa le za 7,9 %.

Terjatve so se od 1. 1. do 31. 12. 1970 povečale od 51.260.000 na 63.056.000 din, naše obveznosti do dobaviteljev pa od 20.886.000 na 37.886.000 din. Razmerje med našimi obveznostmi in terjatvami je bilo v 1969. letu 1:2,5, v 1970 pa 1:1,7 — torej boljše. Razlika med terjatvami in obveznostmi v naše breme se je zmanjšala od 30.374.000 din na 25.170.000.

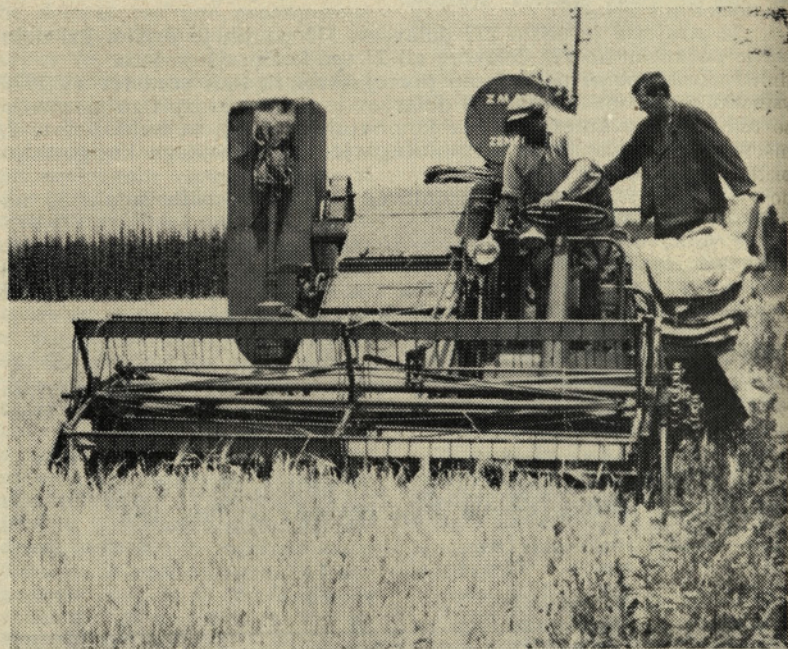
Lahko rečemo, da zaradi pomanjkanja obratnih sredstev še ni bilo večjih težav v poslovanju, čeprav ni bilo mogoče nekajkrat uresničiti nakupa surovin po najugodnejših pogojih ali pa nismo pravočasno dobili naročenih strojev, kar je kasneje vplivalo na rezultate poslovanja.

Delež kratkoročnih virov posl. sredstev se je povečal od 27,5 na 30 %, delež tujih sredstev v dolgoročnih virih pa od 37 % na 41,5 %. Če pa primerjamo delež lastnega poslovnega sklada v vrednosti osnovnih sredstev, se je le-ta izboljšal od 72,5 na 76,5 %. To kaže, da za povečani obseg poslovanja in kritje naših povečanih terjatev vse bolj uporabljamo bančne kredite, kar povečuje stroške poslovanja zaradi večjih obrestí (povečanje le v 1970. letu za 1.095.000 din!).

Če pogledamo strukturo naših sredstev, s katerimi poslujemo (osn. in obr. sredstva), znaša razmerje sposojenih sredstev in lastnih 1969. 45:55, v 1970 pa 46:54, torej se je nekoliko poslabšalo.

Tudi naše podjetje občuti poslabšanje splošne likvidnosti gospodarstva in rabi za financiranje tekočega poslovanja nesorazmerno več obratnih kreditov.

V. Križnik

Letošnja žetev nam bo zaradi nezadostnih padavin nasula manj kot prejšnja leta

TEHNIŠKA KMETIJSKA ŠOLA V MARIBORU, Vrbanska c. 30

vpisuje absolvente osnovne šole

v 1. razred naslednjih odsekov:

- poljedelsko-živinorejskega in
- vinogradniško-sadjarskega.

V vsak oddelek sprejmemo po 30 učencev.

Za vpis so potrebni naslednji dokumenti:

- prijava za vpis kolkovana z 1 din
- spričevalo 8. razreda osnovne šole
- rojstni list.

Kandidat mora biti zdravstveno sposoben za kmetijski poklic.

Sprejemnega izpita ni.

Prijava za vpis dostavite čimprej osebno ali jo pošljite po pošti na tajništvo šole.

Posebej opozarjamo, da je »Hmezad« Žalec za vpis na našo šolo razpisal 9 štipendij (Delo, 21. 6. 1971)!

Tudi šola pomaga učencem pri dodeljevanju štipendij. Če opravijo določene izpite, lahko na Tehniški kmetijski šoli v Mariboru nadaljujejo šolanje tudi absolventi kmetijskih poklicnih šol in šol za kmetovalce.

SETEV STRNIŠČNIH IN PREZIMNIH DOSEVKOV

SODOBNA PREHRANA ŽIVIŇE TEMELJI NA KRMLJENJU VEČJIH KOLIČIN SVEŽE SOČNE KRME IN MANJŠE KOLIČINE SENA Z DODATKOM KONCENTRATOV ZA VISOKO PRODUKTIVNE ŽIVALI.

Sedaj, ko je pred nami setev strniščnih dosevkov je primeren čas, da povemo nekaj več o pridelovanju krme na njivah. Kakšne so prednosti pridelovanja krme na njivah? To so predvsem možnosti izbire med velikim številom rastlin ter možnost krmljenja sveže krme od spomladi do pozne jeseni. Spregledati pa ne smemo tudi pozitivnega vpliva krmnih rastlin na rodnost in strukturo tal.

Kadar govorimo o krmnih rastlinah kot dosevkih, mislimo predvsem na dve skupini rastlin. To so rastline, ki jih sejemo kot strniščni dosevek in rastline, ki jih pridelujemo kot prezimne krmne dosevke. Prve pospravljamo že v letu setve, druge pa sejemo jeseni in pospravljamo zgodaj spomladi naslednje leto. Najpogostejši strniščni dosevki so pitnik, krmni ohrovt, kavla, presajena krmna pesa, repa ter nekatere metuljčnice. Med prezimne dosevke pa štejemo repico, ogrščico, rž, inkarnatko in razne kombinacije med njimi. Škoda ker s prezimnimi dosevki ne zasejemo več površin. Pridelek teh nam namreč predstavlja spomladi prvo zeleno krmo, saj nekatere lahko pospravljamo že v aprilu. Njihova dobra lastnost je tudi ta, da varujejo zemljo preko zime pred škodljivimi vremenskimi vplivi.

Zal še vedno ugotavljamo, da nekateri naši kmetje po žetvi ne obdelajo vseh strnišč. To je verjetno posledica tega, da dostikrat strniščni dosevki ne dajo pričakovane pridelke. To pa je največkrat posledica slabe in dostikrat tudi prepozne priprave zemlje.

Zavedati se moramo, da je temeljita priprava zemlje in izbira prave rastline odločilnega pomena za uspeh pridelovanja. Kakor za vsako drugo, tako moramo tudi za setev strniščnih dosevkov zemljo temeljito pripraviti. Zelo pomembno je tudi pravočasno oranje po žetvi. Niso redki primeri, ko leži požeta njiva tudi po teden dni nepreorana. Pri takem številu traktorjev in drugih kmetijskih strojev, ki jih imamo, se kaj takega ne bi smelo dogajati.

Zadostno gnojenje je tudi eden izmed ukrepov, ki vpliva na boljši pridelek. Osnovno pravilo naj bo, da za strniščni dosevek gnojimo že predhodni rastlini. Če tega nismo storili, potrosimo na strnišče primerno količino dušičnih, fosfornih in kalijevih gnojil (odvisno od predhodnega gnojenja). Gnojenje s hlevskim gnojem ni

nujno potrebno, navadno ga ob tem času tudi primanjkuje. Priporočljivo pa je s hlevskim gnojem gnojiti prezimnim krmnim dosevkom, ker je za to opravilo jeseni več časa kot spomladi, ko je treba še prej pospraviti pridelek. Če imamo dovolj gnojnice, lahko z njo uspešno nadomestimo dušična in delno tudi kalijeva gnojila.

Kot smo že omenili, najdemo pri nas med strniščnimi dosevki najpogostejše strniščno repo, presajeno krmno peso in strniščno korenje. Korenjenje je sicer podsevek, ker ga sejemo v žito pred žetvijo, vendar se prične močnejše razvijati šele po žetvi žita zato ga prištevamo med dosevke.

Poleg omenjenih, nam najbolj poznanih rastlin je še cela vrsta drugih, ki dajejo prav take ali še boljše rezultate. Med te spadajo predvsem strniščne košenine, ogrščica, repica, gorjušica, krmni in listnati ohrovt, pitnik in še vrsta mešanic z metuljnicami. Pridelek teh rastlin je goden za košnjo od začetka jeseni do zime, krmimo lahko presnega ali pa ga siliramo. Na kmetijah, ki nimajo silosov, morajo pridelovanje strniščnih košenin prilagoditi tako, da bo presna krma na razpolago od septembra do zime.

Paziti moramo, da pridelek pospravimo pravočasno. Razen krmnega ohrovt in kavle, ki odlično prenašata tudi večje mrazove,

moramo vse ostale posevke pospraviti pred nastopom hujših ohladitev. Od mraza ožgane rastline izgube namreč veliko beljakovin. Za višje ležeče kraje in slabše zemlje je izbira rastlin manjša. Vendar tudi za ta področja najdemo primerne poljščine kot so na primer krmna pesa, kavla, strženasti ohrovt in sončnice. Prezimne krmne dosevke sejemo jeseni, vendar ne prepozno. Zemljo moramo pravočasno in dobro pripraviti. Mešanice dveh ali več rastlin dajejo navadno boljše pridelke kot ena sama rastlina v čistem posevku. Zelo udomačene so mešanice rži in grašice — ržiga, grašice, ljuke in inkarnatke — grošljinka itd. Med vsemi je najbolj nezahtevna ržiga, ki daje zanesljive pridelke tudi na zelo slabih in peščenih

zemljah. Pri setvi moramo paziti, da sejemo grašico 3 do 4 tedne prej kot rž (že konec avgusta), ker drugače rž spomladi oleseni, ko grašica še ni v polnem razvoju. Tudi inkarnatka daje v mešanicah zanesljivejše pridelke kot v čisti setvi. Najpogostejša mešanica je grošljinka. Uporabljamo jo lahko za seno ali pa siliramo. Seveda je to odvisno od deleža posameznih rastlin v mešanici.

Vidimo, da so možnosti izbire primernih poljščin za strniščne in prezimne dosevke zelo široke. Škoda bi bilo, da jih ne bi izkoristili in povečali pridelek krme. Vključevanje krmnih dosevkov na njive pa je pomembno tudi zaradi ohranjanja rodnosti in strukture naših tal.

L. Semprimožnik

Odnos med odkupno ceno mleka in pitancev je spet v korist pitancev goveda

Cena mleka iz odkupa se je v aprilu zboljšala in bi bila stimulatívna za proizvajalce, v kolikor se ne bi povečale cene za reprodukcijski material. Za specializirano in intenzivnejšo proizvodnjo mleka se potroši relativno več reprodukcijskega materiala z nakupa ter manj doma pridelane krme. Stroški za opremo se tudi povečajo z intenziviranjem in širjenjem proizvodnje mleka na kmetiji.

Neke vrste barometer je ravno odnos med ceno mleka in pitancev. Ta odnos je bil ob samem povečanju cen mleka vzpodbuden, saj je neto cena mleka 3,6 % tolsče 1,43 din, cena pitancev-bikov v teži 420—480 kg in 56 % klavnosti 8,20 din. Na to ceno še moramo dodati premijo za pitance, ki znaša po kilogramu pitanca 0,77 din. Tako je bila

skupna odkupna cena za pitance te kvalitete ca. 8,97 din. Odnos cene mleka in pitancev je torej bil 1:6,2.

V maju mesecu pa se je povečala odkupna cena pitancev prej navedene kvalitete na 9,00 din za kg. K temu še dodamo premijo, je cena 9,77 din za kg. Cena mleka je ostala nespremenjena, tj. 1,43 din neto za 1 liter s 3,6 % mlečne masti.

Sedaj je nastal novi odnos med ceno mleka in ceno pitancev in sicer: 1:6,8 pri pitancih na 56 % klavnosti.

Pri klavnosti pitancev 58 % pa je cena pitancev s premijo 10,50 din in je odnos 1:7,34.

Ta odnos je v naših pogojih in z ozirom na delo ugoden za pitanje bolj kot za mlečno proizvodnjo.

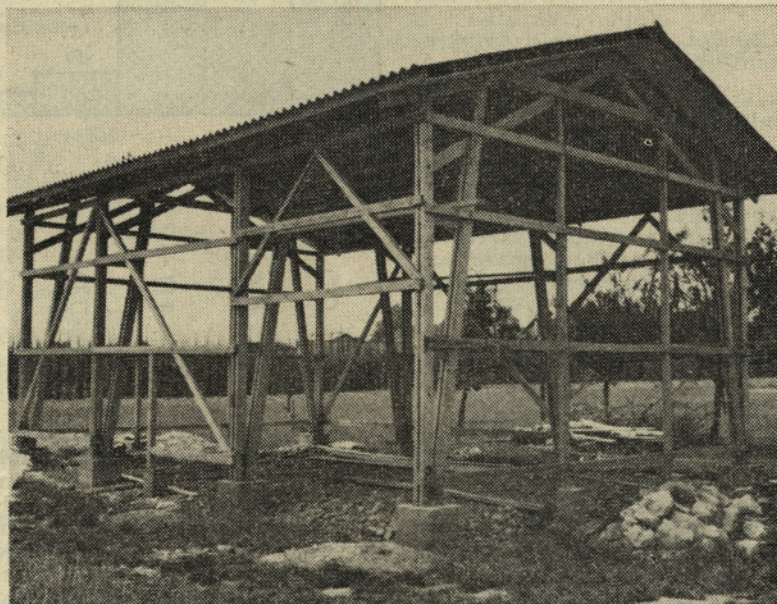
Ugodno razmerje mleko:pitanci je 1:6,5, ker se pri tem razmerju pojavi [ravnotežje med mlečno proizvodnjo in pitanjem.

Pri sedanji ceni pitancev in vrednosti kvaliteten telet za pitanje, je pri normalni porabi 9 litrov mleka za 1 kg prirastka donosna večja poraba mleka za napajanje telet, ker realizira mleko s 1,5 starih din za liter bolje kot pri oddaji. S posnemanjem mleka in prodajo masla pa je račun doma porabljenega mleka še ugodnejši.

Realna vrednost teleta za pitanje pa je še višja kot odkupna, zato lahko računamo 1 kg teleta dobro pripravljenega za pitanje po 14,00 din. V tem primeru je vnovčen 1 liter doma porabljenega mleka za 12,5 S-din bolje kot pri odkupu.

Poraba mleka doma pospešuje tudi večkratno pomanjkanje laktana, njegova visoka cena ter pomanjkanje starterja in nihanje njegove cene.

T. HORVAT

Hala za obiralni stroj hmelja na Polzeli med gradnjo

DINAMIKA HORIZONTALNE RASTI HMELJNIH KORENIN

Dolgeletnost oziroma trajnost hmelja je odvisna izključno od njegovih korenin (vendar ne vseh), ker se nadzmeni poganjki po končani vegetaciji posušijo in jih pred zimo odstranimo.

Spomladi iz očesc štora zrastejo novi poganjki. Takšen cikel se vsako leto ponavlja ter traja ves čas obstoja na enem mestu v hmeljišču.

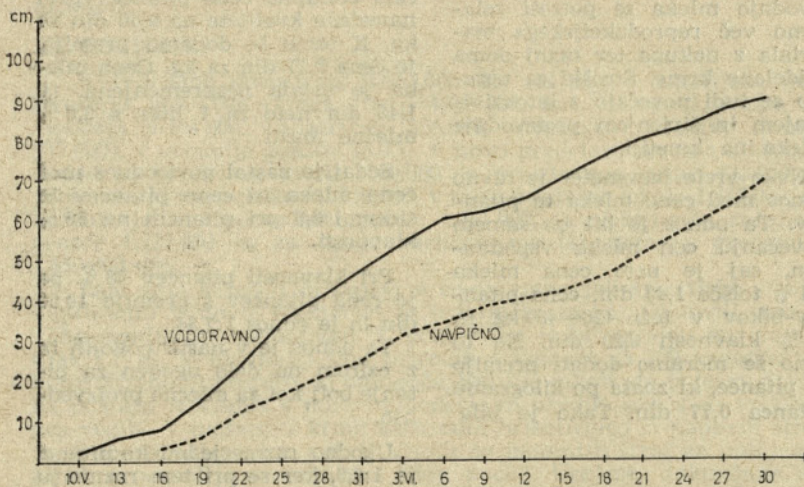
Hmeljeva trta ima skupaj v koreninskem sistemu glavni vpliv na razvoj nadzemnih panog in pridelek hmelja.

Zaenkrat je naše znanje o vprašanju podzemnih delov rastline hmelja precej skromno, kar nedvomno izhaja iz tehničnih ovir za takšno proučevanje. Pisci mnogih priročnikov o hmelju se skoro vedno omejujejo na trditev, da ima hmelj močno razvit koreninski sistem, ki seže 3 pa tudi več metrov v globino zemlje.

Taka trditev ne daje razločne slike o razvoju in gradnji, tem manj o horizontalni rasti hmeljskih korenin.

Izhajajoč iz tega, da ima horizontalni razvoj koreninskega sistema ter razmestitev tako imenovanih prirastkov v rodovitni plasti zemlje praktično pomembno vlogo — sem izvedel poskuse v letih 1968, 1969 in 1970. Teh namen je bilo zasledovanje dinamike horizontalne rasti korenin v pogojih blizu naravnih. Šlo je za to, da ne bi omejevali tako vertikalnega kakor tudi horizontalnega razvoja hmeljskih korenin ter istočasno zasledovati njihovo rast, s čemer se je dalo izključiti uporabo kakršnihkoli loncev, skrinj in podobno. Z ozirom na to uporabljamo Zimmermannovo jamo, to je izkop sledečih dimenzij: dolžina 200 cm, širina in globina po 100 cm.

Podolgovate stene tega izkopa so zavarovane pred zasipanjem zemlje z debelimi ploščami prozornega stekla, vstavljenimi v železne okvire tako, da so zgornji robovi nagnjeni navznoter. Na celi površini stranskih sten se je steklo tesno prilegalo k zemlji, kar je ustvarjalo ugodne pogoje za opazovanje in merjenje rasti korenin. Gibljiv pokrov je varoval jamo pred dostopom svetlobe v notranjost izkopa. Nad robom opisane jame, v razdalji 20 cm od podolžnih sten, obloženih s steklom, po obeh straneh izkopa, smo posadili tekom treh let vsako pomlad štiri enako težke standardne hmeljske sadike iste vrste. V opisanih pogojih smo zasledovali navpično rast korenin do globine 100 cm, horizontalno pa do 150 cm.

Vodoravna in navpična rast korenin hmelja, opazovana v Zimmermannovi jami leta 1968

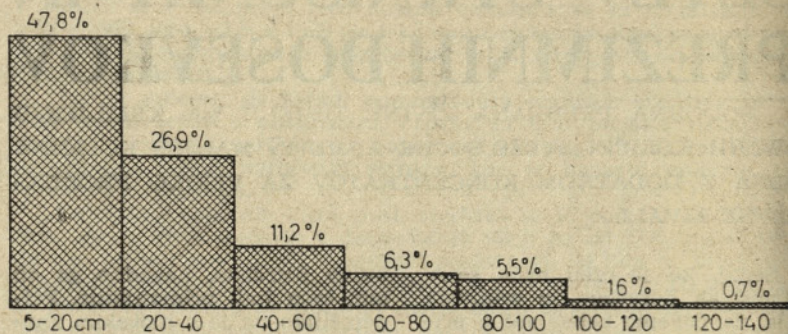
Rezultate merjenja prirastka korenin prikazuje skica 1, kjer je razvidno, da se prične horizontalna rast približno 1 teden pozneje kot navpična. V začetni fazi korenine hitreje rastejo v globino zemlje, to je navpično, kar se utemeljuje s potrebo po vodi, ki jo zaradi povečanja zelene mase rastlina potrebuje vedno več. Sčasoma, ko raste potreba po sestavinah prehrane, ki je nujno gradivo za razvoj in povečanje razsežnosti posameznih organov rastline, opazujemo vedno močnejšo rast horizontalnih korenin in to predvsem v rodovitni plasti zemlje.

Kakor so pokazala opazovanja, je bil potek važnejših razvojnih faz rastlin, zajetih v poskusih, kakor tudi tistih, ki rastejo na plantažah, oddaljenih okrog 500 m, podoben, kar kaže, da so pogoji morali biti sorodni in v zvezi s tem so uspehi poskusa vredni pozornosti.

V fazi med intenzivno rastjo nadzemskih panog, ko so rastline na plantaži dosegle polovico višine vodilne žice, so se pojavile večje količine drobnih korenin, zraslih v rodni plasti zemlje v globini 20—30 cm pod površino. Te drobne koreninice, zrasle skoraj principiarno na koncih stranskih korenin, so se tako hitro razvile, da so v času približno 15 dni ustvarile, opazovane skozi steno stekla, splet, ki je obsegal celo površino.

Po končani vegetaciji v jeseni izpiramo koreninsko maso zemeljskih monolitov po 2 m³ obsega pod rahlim pritiskom vode. Korenine vsake rastline so bile stehtane in v zimskem obdobju izmerjene dolžine in debeline vsake korenine pri njenem korenu.

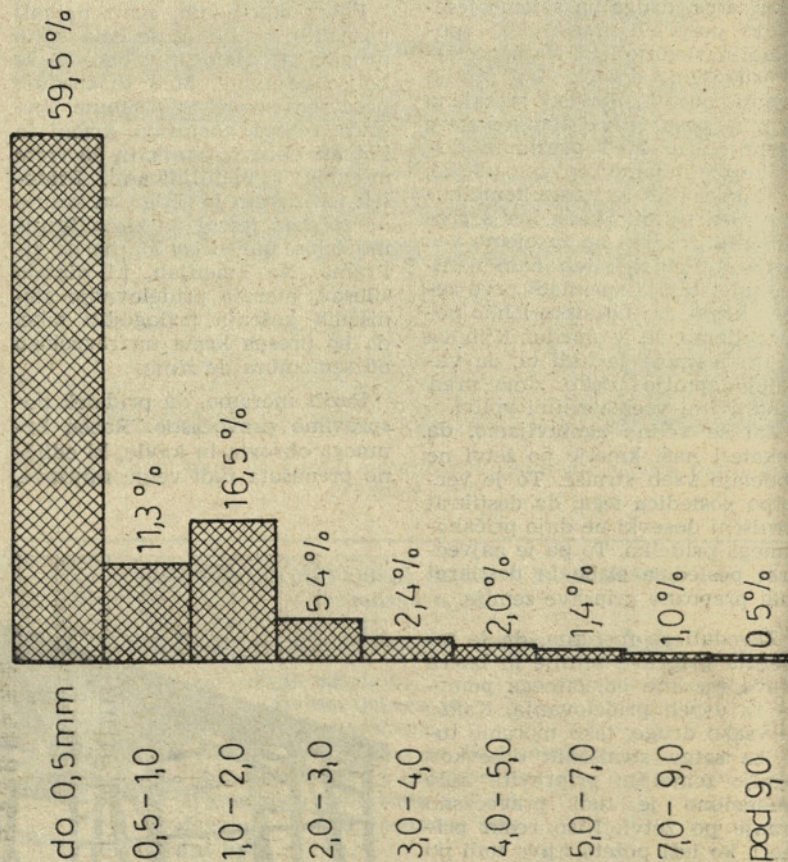
Odstotek korenin posameznih dolžin splošne koreninske mase, nahajajoče se v 1 m³, prikazuje skica 2.

Srednje triletnje dolžine korenin v odstotkih v 1 m³ zemlje (po Zimmermannu)

Razvidno je, da čim večja je dolžina korenin, tem manjše je njihovo število kljub temu, da je bil večji del koreninske mase v razdalji 1 m od trte ter zaradi tega ni bil v monolitu. Prisotnost korenin dolžine 140 cm v 2 m³ zemlje je dokaz, da horizontalni obseg hmeljskih korenin v prvem letu celo pri razdalji vrst na plantaži 300 cm zavzemajo celo površino med vrstami.

Praktičen pomen navedene trditve naj bi imel uporabo v izbiri odgovarjajočega orodja za rahljanje med vrstami na plantaži hmelja. Ker se znaten del v glavnem drobnejših korenin, razvija okrog 20 cm pod površino zemlje — njeno rahljanje v tem času v takšno globino ni priporočljivo, — kar je zelo važno, posebno pa ob sodobnem nivoju mehanizacije in uporabi traktorjev in težkega orodja za delo na plantaži hmelja.

Srednje triletnje debeline korenin hmelja v 1 m³ zemlje (po Zimmermannu)

Uspeh merjenja debeline korenin nam prikazuje skica 3. Iz tega sledi, da celo v območju 1 m³ zemlje okrog 60 % korenin doseže debelosti 0,5 mm v korenu. Če pomislimo, da drobne koreninice, ki so najbolj aktivne, rastejo na koncih delih stranskih korenin ali tam, kjer procesi rasti še niso končani ter njihova prisotnost v takšni množini v predelu komaj 1 m³ zemlje daje misliti, kako visoka udeležba teh korenin je v celi koreninski masi hmeljišča. To nam istočasno pojasnjuje sposobnost in moč vsrkanja ogromnih količin hranilnih snovi in vode iz zemlje, zlasti še, da je potreba po teh sestavinah za hmeljsko rastlino izjemno velika, ker pri nas (na Poljskem, op. ured.)

(Nadaljevanje na 7. strani)

Tržni pogoji omogočajo razširitev hmeljarske proizvodnje

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci le s težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih nastaja tudi primanjkljaj hmelja. To pomanjkanje pokrivajo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi.

Ugodne prodajne možnosti narokujejo obnovo in povečanje hmeljišč. Sorazmerno ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna momenta, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Pridelki slovenskega hmelja so že nekaj let na isti višini. V svetovni proizvodnji predstavlja naša proizvodnja, zaradi hitrejšega povečevanja površin drugih hmeljarjev, le še 3,5 % od prejšnjih 5 %. Proizvodnja piva iz leta v

leto narašča 4—5 %, tržišče pa še ne bo kmalu zasičeno. Poleg večjih potreb po našem hmelju v inozemstvu, zadnja leta tudi domači pivovararji bistveno povečujejo odkupljene količine piva. V naslednjih letih bo možno prodati na domačem trgu in v inozemstvu okrog 4500 ton hmelja. Če primerjamo to zahtevo z našo proizvodnjo v letu 1970, ko smo ob dobri letini pridelali 3600 ton, potem ugotavljamo, da nam bo primanjkovalo okrog 1000 ton hmelja letno.

Pri prodaji hmelja se je bolj kot pri katerem koli drugem pri-

delku močno uveljavila dolgoročna prodaja, kjer se s pogodbo prodajalec in kupec zavezuje za določene količine in tudi cene. Takšne pogodbe se sklepajo za pet in tudi več let v naprej. Jasno je, da morajo imeti naši prodajalci zelo čvrsta zagotovila, če hočejo sklepati takšne pogodbe.

V ta namen je bil tudi izdelan program razširitve hmeljarske proizvodnje v Sloveniji. Prednosti pri razširitvi se dajo tistim proizvajalcem, ki bodo z najmanjši-

mi naložbami ustvarili največje povečevanje pridelka hmelja. Jasno je, da je v tem programu zajeto tudi intenzivno vključevanje tudi novih sort, ki bodo po izjava strokovnjakov in po dosedanjih rezultatih dajale tudi do 40 % večji pridelek kot Savinjski golding. Vključevanje novih sort omogoča, da bi že v letu 1973 izkoristili ugodne prodajne možnosti. Program razširitve hmeljarske proizvodnje v Sloveniji je v hektarjih naslednji:

Leto	Stanje površin v začetku leta	Obnova nasadov	Krčitve	Stanje konec leta
1971	2514	195	102	2607
1972	2607	247	100	2754
1973	2754	252	90	2916
1974	2916	150	90	2976
1975	2976	150	95	3031

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelek kot nasadi obnovljeni po tehnoloških osnovah.

Program zajema tudi sajenje z novimi sortami. Predvidevamo, da bo z novo sorto posajenih do leta 1975 okrog 720 ha. Takšna sortna struktura nasadov bo dajala naslednje pridelke:

v letu 1971 3500 ton
v letu 1972 3640 ton
v letu 1973 3940 ton
v letu 1974 4175 ton
v letu 1975 4400 ton

Gornja dinamika obnove zagotavlja, da bomo do leta 1975 pridelovali skoraj take količine hmelja, ki jih bo možno prodati na domačem in tujem tržišču.

Za uresničitev postavljenega programa bo potrebno vložiti večja sredstva predvsem za izgradnjo žičnic. Povečanje površin narokuje tudi izgradnjo sušilnic in ostalih vzporednih kapacitet, ki so potrebne za spravilo večjega pridelka.

To povečanje vzporednih kapacitet bo malenkostno v primerjavi s povečanjem površin predvsem zaradi uvedbe novih sort. Te sorte namreč zorijo 15—18 dni za Savinjskim goldingom. Obiranje in sušenje hmelja se raztegne na cel mesec; iste kapacitete (razen dela skladišč) bodo služile za spravilo pridelka obeh sort.

Na osnovi sedanjih predračunskih vrednosti bo za realizacijo tega programa potrebno vložiti naslednja sredstva:

Leto	V tisoč din
1971	8.970
1972	13.062
1973	12.232
1974	9.740
1975	9.000

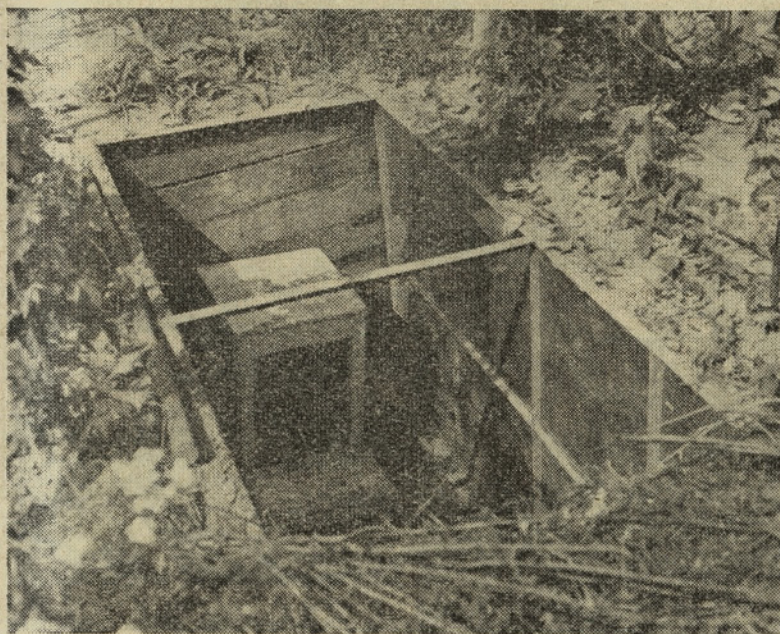
Skupno 53.004

Glavni del obnove odpade na naše podjetje, predvsem na DE Kooperacijo, obrat Kmetijstvo in DE Kmetijstvo Šmarje. Sorazmerno sedanjemu obsegu površin, bodo obnavljali tudi ostali slovenski hmeljarji.

Po splošni oceni je hmelj ena izmed najdonosnejših poljščin. Ugotavljamo, da akumulacija zadostuje le za enostavno reprodukcijo. Odprto obstaja vprašanje

razrešitve, kar pa je v interesu proizvajalcev kot tudi širše družbene skupnosti. Iz prodaje hmelja se namreč ustvarjajo prepotrebna devizna sredstva, v hmeljarstvu celo z minimalnim izvozom. Če pogledamo podroben izračun rentabilnosti naložb iz tega programa, ugotavljamo, da je proizvodnja rentabilna. Pri konkretni realizaciji investicij pa nastaja primanjkljaj sredstev. Delno so se ti problemi dosedaj, in se bodo tudi v bodoče, reševali z najemanjem investicijskih posojil. Pri današnji ceni kapitala in ob odplačilnih pogojih pa nastaja vprašanje sposobnosti odplačevanja kreditov in sredstev za udeležbo. Hmeljarji želijo, da bi se za razširitev hmeljarske proizvodnje odobrili krediti pod posebnimi pogoji.

J. Č.

Zimmermannova jama s steklenimi stranskimi stenami, skozi katere opazujejo rast korenin

(Nadaljevanje s 6. strani)

gojenih rastlinah hmelj daje največje prirastke, ki znašajo okrog 30 cm na dan. V zvezi s tem je skrb gojitelja hmelja, da zagotovi rastlinam najboljše pogoje za razvoj koreninske gmote. To se nanaša na najdrobnejše korenine, ki so osnova za pobiranje hranilnih sestavin in vode.

Življenjska doba teh korenin se konča z rastjo rastlin tako, da najdrobnejše korenine živijo znatno kratko, samo nekaj dni. Zato je uporaba posebnih posegov na plantaži v obdobju rasti za zagotovitev razvoja koreninske gmote zelo važna zadeva, če upoštevamo plodovitost rastlin in s tem tudi dobiček iz vzgojenega hmelja. Večidel korenin, v glavnem tako imenovanih koreninskih kapilar, je vsako leto zaradi polivanja in odoravanja plantaž ter tudi rezanja hmeljske trte uničen. Na njihovo mesto rastejo nove korenine, ki so predvsem v rodni plasti zemlje, kjer je nakopičen osnovni del hranilnih snovi. Isti cikel se ponavlja vsako leto.

Na kaj v zvezi s tem naj pomislijo proizvajalci hmelja? Predvsem potrebno je gnojiti hmelj tako, da ustvarimo pogoje za razvoj koreninske gmote. Ker je zelo važen činitelj sestav zemlje ter dostop zraka v globlje plasti zemlje, pričeni od pomladi do časa, ko rastline dosežejo polovico višine vodilne žice, to je okrog 350 cm, je potrebna skrbna nega: rahljati zemljo celo do globine 30 cm. Po tem času omejevati rahljanje do 15 cm, ko pa dosežejo rastline višino vodilnih žic, je potrebno uporabljati takšno orodje, ki ne seže globlje kot 10 cm. To so vsake vrste krožne brane, vzmetno ter drugo lahko orodje. Pri tem načinu obdelovanja (gojenja) bodo pogoji za razvoj močnega koreninskega sistema zagotovljeni.

dr. Leon Zub
Prevedel dr. RASIEWICZ JOŽE

Sofer Anton Vašl razklada blago za kmetijsko preskrbo na Polzeli. Pri tem mu pomaga vodja preskrbe Franci Likeb

Zgodnji izkop krompirja

Na inštitutu v Braunsehweigu — Völknerode so ugotovili v večletnih raziskavah, da vpliva na razvoj škodljivcev in na odpornost krompirja proti raznim boleznim poleg temperature tudi vlaga zemlje ob spravilu. Zato so mnenja, da bi morali spravljati krompir v toplejših poletnih dneh.

(»Landtechnik«, 8. 71)

TRIDNEVNI SEMINAR ZA SINDIKALNE DELAVCE KMETIJSTVA IN ŽIVILSKE INDUSTRIJE ZA CELJSKO OBMOČJE

Seminar je organiziral medobčinski odbor tega sindikata, in to od 3. do 5. junija v planinskem domu na Svetini. Na seminarju so bile v 25 urah predavanj podane aktualne teme, ki zadevajo družbenopolitične delavce v delovnih organizacijah. Tovariš Novinšek, direktor Zavoda za gospodarsko planiranje SRS, je predaval o gospodarstvu Jugoslavije in Slovenije ter o srednjem in dolgoročnem planu SRS, tov. Milovan Zidar, član IS SRS o položaju in bodočem razvoju kmetijstva v Sloveniji in o osnutku Zakona o združevanju kmetov, tov. Jurak Božo, direktor Styrie o integracijskih procesih v kmetijstvu in živilski industriji v celjski regiji ter samoupravnem dogovarjanju v kmetijski proizvodnji in prodaji kmetijskih pridelkov in izdelkov, strokovni sodelavci Republiškega sindikalnega sveta pa so predavali o samoupravljanju in zaključkih kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Vsa predavanja so bila zelo kvalitetna, izvirna in podkrepljena z bogatimi podatki.

Skoda je le, da se je tako kvalitetnega seminarja udeležilo le 19 slušateljev. Sicer so bile zastopane vse kmetijske delovne organizacije področja, ki ga zajema medobčinski sindikalni odbor delavcev kmetijstva in živilske industrije, ki ima svoj delež pri Občinskem sindikalnem svetu v Žalcu.

I. F.

Objekt PREDELAVA v Mesninah je končan

Obrat Mesnine je imel v zadnjih letih razdvojeno proizvodnjo. Klavnica je v novih prostorih, dočim predelava mesa v starih.

Do tretje faze so bili prostori, kjer je sedaj nova predelava, zgrajeni že pred leti, ko je začela obratovati klavnica. V jeseni 1969 smo začeli z investicijo v novi predelavi. Točneje rečeno, smo začeli z adaptacijo že zgrajenih prostorov. Nova predelava naj bi proizvajala več kakor je bilo predvideno pred leti. Tehnološki predlog je napravil »Jugoslovanski inštitut za tehnologijo mesa« iz Beograda. Ta tehnološki projekt predvideva precej večjo proizvodnjo, kot pa prvotni koncept predelave.

Gradbeno adaptacijski in inštalacijski projekt je napravil Projektiivni biro Velenje. Izvajalec je bilo GP »Obnova« iz Ljubljane s svojimi kooperanti. Organizacijo investicije je pripravil in izvajal oddelek za projektiranje in izvedbo investicij pri Kombinat — Razvojni center.

Izvajalci so se potrudili, da so dela dobro opravili. Seveda pri tem ne smemo pozabiti naše nadzorne službe, ki je bila dosledna in mogoče včasih zelo stroga. Pri vseh delih in pri nabavi strojev je tehnološko določeno opravil obrat »Mesnine« sam.

V objekt, ki meri 66 × 28 m je vgrajeno precej opreme in inštalacijskih materialov. V ilustracijo naj navedemo samo nekatere grobe podatke. Vgrajenih je skoraj 25 km kablov raznih dimenzij, okrog 3800 m cevi za vodo in paro, okrog 500 m interne kanalizacije, okrog 4000 m² razne izolacije in okrog 3000 m³ keramičnih oblog.

Objekt, predvsem notranjost, je zelo lep in mu bo v obratovanju treba posvetiti precej skrbi, ker je vse odvisno od vzdrževanja

B. Skalin

ZA JULIJ

11. VII. FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovče, telefon 72-027

18. VII. LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, telefon 72-201

22. VII. SRIBAR Edvard, dipl. vet., Šempeter, telefon 71-080

25. VII. LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, telefon 72-201

1. VIII. FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovče, telefon 72-027

8. VIII. SRIBAR Edvard, dipl. vet., Šempeter, telefon 71-080

Dežurstvo prične v soboto ob 12. uri in se konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

Ponovno opozarjamo živinorejce, naj se poslužujejo ambulantnih ur in da naj v tem času tudi prijavljajo obiske. V popoldanskem času bo opravljal dežurni veterinar le najnujnejše obiske.

Savinjski čebelarji so zborovali

V nedeljo, dne 27. junija 1971 je bilo srečanje savinjskih čebelarjev. Srečanje je organiziralo Čebelarstvo društvo občine Žalec v okviru občinskega praznika.

V okviru tega je bilo dopoldne strokovno predavanje na Mirosanu, popoldne pa je bilo praznovanje pri lovski koči »Rinka« nad Gotovljami. Na prireditvi je najprej govoril predsednik občine tov. Rozman Jožko, za tem je bilo na sporedu tekmovanje mladih čebelarjev. Za tekmovanje se je prijavilo 5 ekip. Vse ekipe so bile v znanju precej izenačene, kar kaže, da se mladi čebelarji precej izpopolnjujejo v čebelarstvem znanju.

Posebej moramo pohvaliti udeležbo na tekmovanju čebelarstevskih krožkov Šempetra in Polzele, ki delujeta v okviru tamkajšnjih osnovnih šol. Za njihovo udeležbo sta dobila krožka posebno nagrado.

V končni razvrstitvi so se posamezne ekipe zvrstile po naslednjem vrstnem redu:

1. nagrado nakladni panj je o-

svojila ekipa Gotovelj; 2. nagrado 3 kg satnic — ekipa iz Vranskega; 3. nagrado 3 kom. vilic za odpiranje celic — ekipa Mirosana; 4. nagrado dvojno sito — ekipa iz Šempetra; 5. nagrado enojno sito — ekipa iz Polzele.

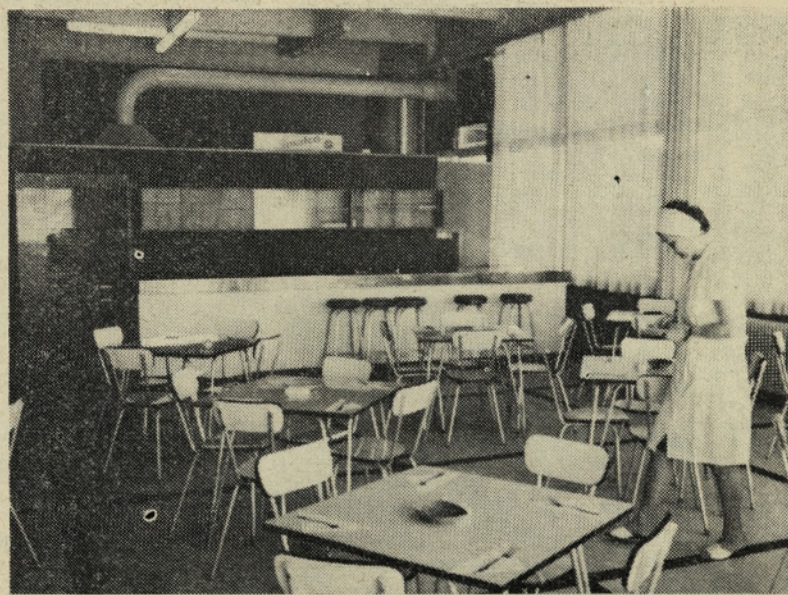
Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo!

Na prireditvi so bila podeljena priznanja tov. Brglez Ivanu z Mirosana in Rak Ivanu iz Gotovelj za dolgoletno delo pri širjenju naprednega čebelarstva. Nadalje so bila podeljena priznanja tov. Kasesnik Franju iz Šempetra in tov. Krašovicu iz Tabora za uspešno vodenje čebelarstevskih krožkov. Tudi mi jim čestitamo in želimo, da bi še naprej uspešno delovali na tem področju!

V okviru praznovanja je bila tudi razstava naseljenih raznih tipov panjev. Razstavo so si z zanimanjem ogledovali čebelarji in ostali obiskovalci.

Prireditve je lepo uspela in si zato želimo, da bi to postala tradicija.

P. Skafar

Obnovljena menza v Hmezadu nudi prijeten občutek domačnosti

PODROČNO IZBIRNO TEKMOVANJE TRAKTORISTOV

Delež k afirmaciji mehanizacije v kmetijstvu je vsakoletno srečanje kmetijskih strojnikov in traktoristov, ko se na demonstrativen način pomerijo med sabo v tekmovalnem vzdušju. Tako bo letos že 15. izbirno tekmovanje.

Izbirno tekmovanje bo 11. julija v Radljah. Tekmovanje bo združeno s programom praznovanja tamkajšnjega občinskega praznika.

Na tekmovalnem polju se bodo srečali tekmovalci-traktoristi kmetijskih organizacij KK Šentjur, KZ Konjice, KZ Laško, Zgornja savinjska KZ Mozirje, KZ Šoštanj in KK Hmezad Žalec. K udeležbi tekmovanja so vabljeni tudi kooperanti teh organizacij.

Tekmovanje bo 11. julija na Radeljskem polju s pričetkom ob 9. uri. Prijave bodo zbiral ob 8. uri na tekmovalnem mestu. Tekmovanje bo v teoriji, oranju in spretnostni vožnji. Za prvih pet plasiranih so namenjene lepe denarne nagrade.

Prosimo vse vodje, da vzbudijo pri traktoristih interes za tekmovanje in naj pošljejo na tekmovanje čim več tekmovalcev.

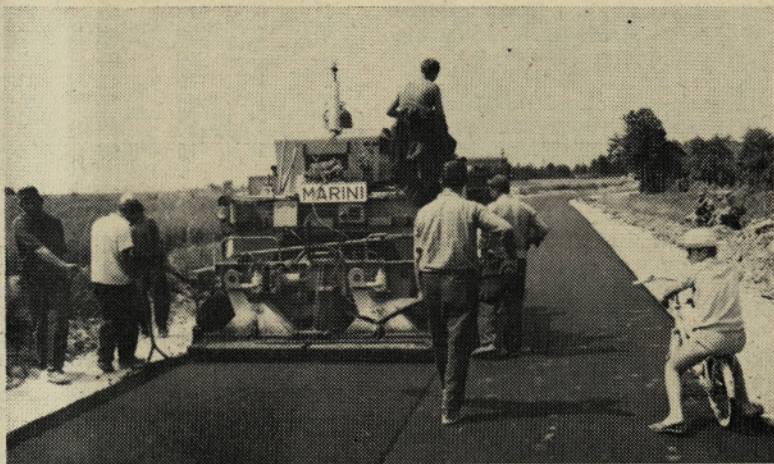
Za tekmovanje gostov bodo stroji priskrbljeni, lahko pa jih pripeljejo s seboj. Za pogoje tekmovanja vam je na razpolago pravilnik tekmovanja in vprašalnik za teorijo.

Odbor
Ljudske tehnike

Občinski praznik v Galiciji

Prebivalci Galicije so že lani, ko so izvedeli, da bo letos praznovanje občinskega praznika pri njih, pljunili v roke in krepko zastavili lopate. Tako kot povsod, je tudi njim glavna pridobitev ob praznovanju cesta, ki bo hitreje popeljala v dolino in sam kraj s čudovitimi legami približala v naravi oddiha željnim.

Pred osnovno šolo v V. Pirešici so v nedeljo 4. julija dopoldne slovesno otvorili novo cesto in se po njej popeljali do združnega doma v Galiciji, kjer je bila slavnostna seja Skupščine občine Žalec, odkritje spominske plošče žrtvam NOB in ogled obnovljene šole.

Zaključna dela na asfaltiranju ceste v Galicijo so v polnem teku.

Novo traso ceste so že zakoličili lani, opravili izkope in nasuli nasipe, da so se čez zimo vsedli in utrdili. Letos pa so se vaščani družno udeleževali udarniškega dela na cesti vzdolž cele trase od odcepa v Veliki Pirešici do cerkve v Galiciji. Redek je kraj, kjer bi si bili vsi tako edini v hotenjih in delu kot v Galiciji. Uspeh je tu. Čudovita štirimeterska cesta se vije v blago speljanih serpentinah do združnega doma, naprej pa makadam-ska.

V sodelovanju so krajevni funkcionarji z občinsko skupščino Žalec in z družbeno-političnimi organizacijami za občinski praznik, ki ga praznujemo 7. julija v čast letu 1941., pripravili in izvedli pester program od sobote, 26. junija, ko je bila v Žalcu odprta razstava Adija Arzenška do nedelje, 11. julija, ko je bil v šempeterski gmajni veliki zbor telesnih invalidov Slovenije. Savinjski čebelarji so se srečali in izvedli tekmovanje na »Rinki« 27. junija, v Preboldu pa so 1. julija otvorili rokometno igrišče in izvedli medobčinski rokometni turnir mladinskih ekip. Rokometišči mest Žalca in Šoštanja so se na stadionu v Žalcu pomerili 2. julija. Glavno praznovanje pa se je pričelo v soboto, 3. julija, s pohodom borcev in mladine ob mejnikih revolucije od spomenika NOV v Preboldu, pa preko Šešč, Griž, Kasaz in Petrovč v Galicijo, kjer je bil zaključek pohoda pri spominski plošči na Združnem domu. Zatem je bil v sodelovanju enot jugoslovanske armade teritorialne obrambe in civilne zaščite izveden napad na Galicijo, za njim pa partizansko srečanje s kulturnim programom.

Popoldanski kulturni program so izvajali združeni pevski zbori, godba na pihala, recitatorji in folklorna skupina na prireditvenem prostoru na Knežnjici, kjer smo se povesele pozno v noč.

Prihodnje leto bomo praznovali občinski praznik v Šeščah, 1973. leta pa na Vinski gori.

Vy

OČE ZNAN, MATI NEZNANA

Dvaindvajsetletna H. A. zaposlena v Vrbju še ne priznava rojstva deklice.

V soboto, 19. junija pred odhodom na delo so delavci zaslišali iz stranišča stanovanjske barake hlipanje. Zanimalo jih je, kaj je, zato so pobrskali po blatu in začudeni našli pod plastjo trave in zemlje komaj rojeno neobgleno dekletce, ki se je borilo za življenje z zadnjimi močmi. Kaj storiti? Otroka so ocedili in ga takoj poslali v celjsko bolnišnico. Kmalu so našli tudi mater, ki je že pospravljala in praša posteljno perilo. Tudi njo so prepeljali v bolnišnico in ji nudili pomoč in seveda tudi ugotovili, da je rodila isti dan okrog 4. ure. V razgovorih z ljudmi je H. A. sprva izjavljala, da ni bila noseča in da ni rodila. Zakaj? Kaj jo je vodilo do zanikanja? Ali je vredna obsojanja?

Mnogo je še neurejenih razmer tudi na Žovneku in drugod. Veliko je tudi pijančevanja, iz katerega se rodi marsikatero zlo. Ljudje, ki počno takšna dejanja, prav malo ali pa nič ne vedo o spolni vzgoji, kontracepciji in morali ter vsem, kar je potrebno za zdravo življenje v zakonu. Morda ne bi bilo napak, če bi v izobraževalne programe v zimskih dneh vključili tudi takšne teme.

Kmetijski izobraževalni center Celje, razpisuje za šolsko leto 1971/72

vpis

učencev in učenk v naslednje kmetijske poklicne šole:

1. Šolo za kmetovalce v Sentjurju z oddelkom kmetijsko gospodinske šole;
2. Vrtnarsko šolo v Medlogu pri Celju.

Vpisni pogoji za šolo za kmetovalce so:

- zaključena osnovna šola
- starost do 20 let.

Vpisni pogoji za vrtnarsko šolo:

- dokončana osemletka
- starost do 18 let.

Solanje na šoli za kmetovalce traja 2 leti in je razdeljeno na strnjene teoretični in praktični pouk v zimskem času in občasne praktične vaje v sezoni. Strnjeni teoretični pouk prične 15. oktobra in se zaključí 15. aprila.

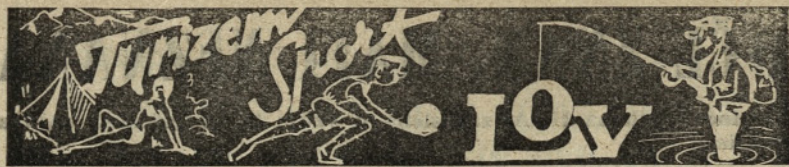
Solanje na vrtnarski šoli traja 2 leti od septembra do junija. Pouk je teoretični in praktični.

Učenci in učenke obeh šol lahko stanujejo v domovih, ki so pri šolah. Mesečna oskrbnina bo znašala predvidoma 400 dinarjev.

Kandidati naj pošljejo prošnje kolkovane s kolkom za 1 dinar, šolsko in zdravniško spričevalo na naslov: Kmetijski izobraževalni center Celje, Ljubljanska c. 97 ali na navedeni šoli.

Moški pevski zbor »Ivan Cankar« iz Žalca — v njem je veliko naših kooperantov in članov aktiva mladih kmetijskih proizvajalcev — je s triom Podbregar 20. junija bil v gosteh pri zamejskih Slovencih v Borštu, lepi slovenski vasi nad Trstom in nastopil na Prazniku vina. Na sliki pevski zbor med prijaznimi domačini.

Rezultati sindikalnih športnih iger kombinata

STRELJANJE

Doseženi ekipni rezultati:

1. mesto — ekipa Strojna postaja I v postavi Fičo Veskovič, Franc Ribič, Ludvik Došler in Albin Keršan s 517 točkami.

2. mesto — ekipa DE Mleko v postavi: Janez Vidmar, Anton Križan, Zlatko Uhan in Milan Vrtnjak s 506 točkami.

3. mesto — ekipa Mesnine v postavi: Silvo Javornik, Peter Plešnik, Mirko Klanjšek in Franc Žohar s 393 točkami.

4. mesto — ekipa Strojne postaje II v postavi Miran Cokan, Anton Ribič, Viktor Faler in Lojze Korenjak s 392 točkami.

5. mesto — ekipa Skupnih služb v postavi: Janez Sajovec, Zdenka Lekše, Lidija Klanjšek in Marjan Drobne s 331 točkami.

REZULTATI POSAMEZNO:

1. mesto Albin Keršan, Strojna postaja	152 točk
2. mesto Janez Vidmar, Mleko	150 točk
3. mesto Zlatko Uhan, Mleko	138 točk
4. mesto Ludvik Došler, Strojna postaja	130 točk
5. mesto Anton Križan, Mleko	126 točk
6. mesto Janez Sajovic, Skupne službe	124 točk
7. mesto Silvo Javornik, Mesnine	122 točk
8. mesto Viktor Faler, Strojna postaja	120 točk
9. mesto Franc Ribič, Strojna postaja	119 točk
10. mesto Fičo Veskovič, Strojna postaja	116 točk

KEGLJANJE:

Na kegljišču v Žalcu se je v 2 × 50 lučajih pomerilo 23 tekmovalcev, ki so dosegli naslednje uspehe:

1. Pikl Avgust, Kooperacija	431 kegljev
2. Zidar Anton, Hmežad	425 kegljev
3. Ivačič Anton, Mesnine	420 kegljev
4. Zagode Jože, Hmežad	417 kegljev
5. Voh Boris, Kooperacija	415 kegljev
6. Petkovski Pero, Mešalnica	413 kegljev
7. Marovt Stane, Skupne službe	409 kegljev
8. Farčnik Ivan, Kooperacija	409 kegljev
9. Glazer Anton, Radlje	407 kegljev
10. Klanjšek Mirko, Mesnine	403 kegljev
11. Maček Maks, Vital	391 kegljev
12. Šipoš Tibor, Mleko	375 kegljev
13. Žohar Franc, Mesnine	372 kegljev
14. Veskovič Siniša, Strojna postaja	369 kegljev
15. Javornik Silvo, Mesnine	350 kegljev
16. Hauzer Alojz, Radlje	350 kegljev
17. Kos Karel, Mleko	346 kegljev
18. Plešnik Peter, Mesnine	345 kegljev
19. Kobal Albert, Radlje	338 kegljev
20. Pišorn Srečko, Vital	336 kegljev
21. Urlep Mirko, Strojna postaja	326 kegljev
22. Zatler Viktor, Mleko	319 kegljev
23. Križan Anton, Mleko	281 kegljev

NAMIZNI TENIS

V tej panogi so se pomerili tekmovalci DE Radlje tov. Alojz Hauzer in Boris Pezdišek, DE Mesnine — Jože Fluks, Drago Žlender in Jože Franko ter edini predstavnik Skupnih služb Vlado Jager.

Po zagrizenih borbah so se plasirali:

	točk	seti
1. Alojz Hauzer	10	10: 0
2. Vlado Jager	8	8: 2
3. Drago Žlender	6	6: 4
4. Boris Pezdišek	4	4: 7
5. Jože Franko	2	2: 9
6. Jože Fluks	0	1:10

SAH

Deset šahistov se je pomerilo v brzoturnirju v Šempetru 13. junija. Dosegli so sledeče rezultate:

1. Ivo Farčnik, Kooperacija	8 točk
2. Tone Gubenšek, Mesnine	7 točk
3. Slavko Vošnjak, Strojna postaja	6 1/2 točk

4.—6. Tone Vrabčič, Kooperacija	5 točk
Stanko Mežnar, Strojna postaja	5 točk
Karel Farčnik, Kooperacija	5 točk
7. Vlado Uratnik, Kooperacija	4 1/2 točk
8.—9. Milan Brnilovič, Radlje	2 točki
Lojze Kučar, Kooperacija	2 točki
10. Franc Bukovnik, Radlje	0 točk

STRELJANJE

Strelci so streljali z lovske puške na glinaste golobe in z malo-kalibersko puško v tarčo pri lovski koči na Gozdniku.

REZULTATI:

	I.	II.	Točk Σ	Točk MK	Točk skupaj
1. Ivan Varlec, Mesnine	1	2	30	63	93
2. Ivan Cede, Strojna postaja	1	2	30	57	87
3. Marjan Drobne, Skupne službe	1	0	10	67	77
4. Martin Krašovec, Vzdrževanje	0	2	20	56	76
5. Stanko Žager, Kooperacija	0	1	10	56	66
6. Ivan Pintar, Vzdrž. skup.	1	1	20	43	63
7. Štefan Pečolar, Kmetijstvo II	3	1	40	0	40
8. Franc Vogrinc, Vzdrž. skup.	0	1	10	29	39
9. Franc Ivančič, Skupne službe	0	1	10	13	23

NOGOMET

Na stadionu v Žalcu so se spoprijele ekipe Mesnin., Mleka in Strojne postaje v treh tekmah. Najboljše je moštvo Mesnin s 3 točkami, drugo je bilo moštvo Mleka z dvema točkama in tretji so bili igralci Strojne postaje z eno točko.

Vsa tekmovanja so pokazala dokajšnjo izurjenost tekmovalcev in veliko borbenege duha. Manjka le pobud, razumevanja in finančnih sredstev za česča srečanja.

VZGLEDI VLEČEJO

Minila so tri leta od kar so v Savinjski dolini pričeli z ustanavljanjem prvih sekcij mladih kmetijskih proizvajalcev. Kakšno je bilo njihovo dosedanje delo mi verjetno ni treba posebej poudarjati. Z veliko mero domiselnosti in pod dobrim mentorstvom, so marsikatero akcijo zelo uspešno izvedli. Takšen uspeh je še vedno razveseljiv, če pomislimo, da je prišlo do organiziranja takšnih organizacij predvsem samoiniciativno ter z veliko mero dobre volje mladih kmetov.

Ker pa dober glas seže v deveto vas, so se tudi drugod po Sloveniji zamislili ob tako uspešnem delovanju kmečke mladine na našem področju. Zadnja leta smo namreč vse prepogosto jadikovali za mladino, ki se je odrekla kmetovanju, ter na veliko obžalovali njen odhod, čeprav to stvari ni spremenilo. Nihče pa se ni spomnil ostalih, ki so še kljub izredno težkim pogojem ostali doma. Verjetno bi jim z nudenjem strokovnega izpopolnjevanja ter udejstvovanja na ostalem interesnem področju, lahko nudimo mnogo več. O teh problemih je bilo malo obširneje spregovorjeno tudi na konferenci ZMS o problematiki kmetijstva letos v Ljubljani. Na srečo stališča niso ostala le stališča, temveč bodo kmalu v praksi tudi izvedena. Namreč zahteva mladih je bila, da ZMS tudi na ostalih področjih, kjer so za to pogoji, čimprej prične z ustanavljanjem sekcij mladih kmetijskih strokovnjakov.

Tako je nedavno RK ZMS s sodelovanjem pospeševalne službe in Kmečkega glasa ter s predstavniki kmečke mladine imela razgovor o tem kako bi tudi drugod pritegnili mlade k takšni dejavnosti. Udeleženci so bili mnenja, da je prvenstveno potrebno najti mentorja, ki bo vodil ter v začetku nakazal akcijski program. Kasneje pa se bo mladina itak sama s svojo domiselnostjo znašla kot se je tudi pri nas.

FRANCI IZLAKAR

SIP je slavil 10-letnico obstoja

Strojno industrijsko podjetje SIP v Šempetru je 3. junija praznovalo 10. obletnico obstoja. Kot Agroservis se je razvilo iz majhne delavnice v močno, znano in solidno podjetje, ki izdeluje poleg ostalega tudi razne kmetijske stroje.

Pridružujemo se številnim čestitkam in željam za nadaljnji razvoj.

Sprehod skozi povojni čas Hmeljarja

NADALJEVANJE

...V Nemčiji je tudi vzgoja kmečke mladine dobro organizirana. Namen te je, vzgajati kmečko mladino pri posvetovalnem krožku v duhu ljubezni do kmečkega poklica. On skrbi za to, da zbere mladino nad 15 let, organizira predvajanja filmov, ogled živine in izlete. Temu vprašanju bo treba, glede na beg kmečke mladine z dežele, posvetiti tudi pri nas več pozornosti. Vsa sredstva, ki jih vlagamo v kmetijstvo, nam ne bodo nič koristila, če ne bo naraščala...

1956

...Tokrat praznujejo slovenski hmeljarji 10-letnico svojega lista. Ko je hmeljar po dolgih, temnih dnevih okupacije začutili zopet dihati svobodo, je iz njegove nemirne povezanosti z zelenim hmeljem vzklikal misel in nato dejanje. Pred desetimi leti je list zagledal svobodno luč in hmeljar mu je dal svoje ime...

— O —

...Lansko leto je bil napad rdečega pajka izredno močan, saj smo našli poprečno na list v najbolj okuženih hmeljiščih tudi po 600 pajkov, ne upoštevajoč pri tem jajčec in bub. Na najmočnejše napadenih listih pa smo našli celo od 2000 do 3000 gibačih se pajkov. Res se je po močnih nalihih število pajkov na listu zmanjšalo, vendar pa so si kmalu opočinili in znova ogrožali hmelj...

— O —

...V kmetijsko proizvodnjo poslovno zvezo se je vključilo 33 kmetijskih zadrug in 8 državnih oziroma združenih kmetijskih obratov. V okviru poslovne zveze pa pride tudi trg. podjetje "Hmeza" in Inštitut za hmeljarstvo v Zalcu kot finančno samostojni zavod ter po vsej verjetnosti tudi "Agroservis" Sempeter, Ustanovitev Poslovne zveze v Zalcu je brez dvoma akt, ki ga bo sleherni hmeljar in ostali kmetijski proizvajalci na tem področju iskreno pozdravili...

— O —

Se nekaj dni in tretje šolsko leto na hmeljski šoli bo zaključeno. Po opravljenih izpitih gredo učenci na zaključno ekskurzijo. Tokrat jih bo pot vodila po Panonski nižini, od Ptuja preko Varaždana, Koprivnice, Osijeka, Subotice, Vršca do Beograda in nazaj. Ogledali si bodo državna posestva in kmetijske ustanove ter se seznanili s kraji, ki so tako različni od naših...

— O —

V letošnjem letu smo že sedemkrat zabeležili točo na hmeljarskem področju, vendar še vedno brez hujših posledic. Dne 21. julija pa nam ni bila sreča naklonjena. Ob 16. uri je nastalo neurje, ki je prineslo točo. Ta je v 15 minutah napravila ogromno škodo na hmeljarskem področju. Nikjer ni prizanašala. Lani je 17. julija napravila nad 8 milijonov škodo na področju KZ Braslovče, letos pa so Braslovče zopet najhujše prizadete. Prizadete, bolj rečeno okieščene so tudi vse vasi, ki ležijo na severozahodni strani gorovja Dobrovo. Najbolj so bile prizadete Male Braslovče trg Braslovče, Presarje in Parižlje. Drugi center pa je bil Podvrh, Rakovlje, državno posestvo Zovčev, Glinje, Kamenče in Sp. Gorče. Od tu dalje je kakor lani tolkla toča v 2 km širokem pasu preko Polzele do gore Oljke. Pas poškodovanega zemljišča se vleče dalje po severnih obronkih doline mimo Sempetra in Gotovelj, zasel pa je tudi del Zg. Ponikve in se je nato vlekel preko Vel. in Male Piresice, Zeleznege, Galicije in Smartnega v Rožni dolini ter se končal na Frankolovem...

— O —

...Obiralcem morajo na odhodni postaji kupiti celo vozno karto in si pri-skrbeti obrazec K-13... Najhujše pa je hmeljarje prizadelo neurje v soboto, dne 11. avgusta. Ta sicer kratek, vendar izredno hud vihar (trajal je le okrog 10 minut) je po vsem hmeljarskem področju, tudi v Radljah in Saleški dolini, strašno pustošil v hmeljiščih, zlasti tam, kjer stoji hmelj bolj na samem. V neka-

terih, posebno hudih primerih je ležalo po tleh 40–50 % hmeljev...

— O —

...Zadnja velika poplava Bolske, dne 2. junija t.l., ki je napravila ogromno škodo na posevkih, hmeljiščih, na uničeni krmi, kakor tudi v poplavljenih hišah, nam je zadostil jasen opomin, da bo treba energičnih in hitrih ukrepov, da se slične katastrofe, ki gredo v milijonsko škodo za naše narodno gospodarstvo, v doglednem času preprečijo ali vsaj omilijo...

— O —

...Do zdaj je inštitut upravljal Okrajna zadruga zveza v Celju. Ko pa se je pretekli mesec ustanovila Kmetijsko proizvodna poslovna zveza v Zalcu, je bil inštitut predan njej. Zaradi nujne potrebe razširiti delokroga inštituta na ves okraj in na vse panoge kmetijstva, je upravni odbor Kmetijsko proizvodne poslovne zveze sprejel sklep, da se inštitut preosnuje in razglasi za finančno samostojni zavod...

— O —

...Hmeljarji so imeli 60 škropilnic raznih tipov, kmetijske zadruge 35 in posestva 15. Te škropilnice, skupno 110, so morale zadostiti potrebam ob 2 do 3-kratnem škropljenju za 1530 ha zemljišč. Na 1 škropilnico je odpadlo 13 ha ali okoli 35.000 sadik hmelja, čeprav je mogoče maksimalno obremeniti stroj z največ 20 do 25.000 sadikami...

— O —

...Zadnja leta se obetuje vse večje pomanjkanje skladišč za odkup hmelja. Sedanja skladišča pri Hmeza, kot smo omenili, imajo 15.000 m³ prostornine. Pri sedanjem pridelku okrog 2.100 ton zadostujejo ta skladišča za prevzem ene četrtine pridelka...

— O —

...Obnova in asanacija sadovnjakov, sta dve nalogi, ki vodita varno in hitro k povečani proizvodnji v sadjarstvu.

— O —

...Merjenje vlage ni nobena tajna. Tisti, ki bi mu zaradi vlage odrgali nekaj kilogramov, je lahko prisoten pri merjenju. Če ga ni poleg pri merjenju, mu na njegovo zahtevo lahko postopek ponovimo — seveda na njegove stroške.

Pritegovanje lastnika k merjenju pa ni naša dolžnost. Nam bi bilo najbolj všeč, da bi aparata sploh ne bilo treba...

— O —

V letošnjem letu je vpisano na hmeljarski šoli in kmetijsko gospodarskih šolah na hmeljarskem področju 214 učencev.

1957

...V okviru socialističnega omejevanja, privatno-kapitalističnih tendenc so tudi v našem kmetijstvu podvzeti učinkoviti ukrepi (določitev zemljiškega maksimuma, davčni sistem itd.), ki preprečujejo, da bi se te tendence, čeprav se še naprej porajajo, lahko razvijale ali krepile.

Omenjeni ukrepi predvsem onemogočajo individualne kmetovalce, da si na vasi ustvarjajo trdnje kapitalistične pozicije. To seveda ne pomeni, da se s temi ukrepi skuša zatreti proizvodna aktivnost in iniciativa individualnega kmeta...

— O —

Okrajne zadrugne zveze, zadrugne poslovne zveze, kmetijske zadruge in zadrugne hranilnice in posojilnice organizirajo skupne akcije za povečanje kmetijske blagovne proizvodnje s tem, da se zagotovi večja poraba kvalitetnih semen, umetnih gnojil, močnih krmil, zaščitnih sredstev in drugih agrotehničnih sredstev...

— O —

...Najnižja cena, po kateri je moj oče prodal hmelj, je bila 6 krajcarjev, najvišja pa 4 krona. Na veliko so hmeljarili še neki Mežnar v Pes-

jem, v Velenju pa Stenk, Gol in graščina Turn...

...Zaradi razmaha peronospore smo v letih od 1919 do 1920 morali opustiti pozni hmelj ter se usmeriti na golding. Sadeže smo že pred prvo svetovno vojno dobili iz Zg. Ponikve pri Zalcu...

— O —

V našem okraju imamo vse pogoje, da se lahko vključimo v tekmovalne za večje hektarske pridelke pri pešnici in krompirju...

— O —

Zivinorejci, prijavite se v tekmovalne, svoje sklepe pa sporočite Poslovni zvezi Zalec!

— O —

...Kmetijska proizvodna poslovna zveza Zalec je zaposlila 3 kmetijske strokovnjake. Le 4 zadruge na področju naše Poslovne zveze so uspeli tudi zaposliti kmetijske strokovnjake, ostalih 20 pa je še danes brez strokovnjakov...

— O —

Skrbimo, da bo v zemlji dovolj humusa! Le dobra humuzna zemlja nam bo dala zadovoljive pridelke!

— O —

Centralizirani strojni odsek pri kmetijski zadrugi se je v praksi pokazal kot neprimerna oblika strojne službe, če želimo v sedanjih gospodarskih in lastniških razmerah povečati uporabo večjih strojev na kmetijah združnikov...

— O —

UVEDBA ENOTNIH ŠKAFOV...

Slovenski hmeljarji so pri merjenju nabranega svežega hmelja uporabljali kot enoto škafo, ki so jih spleтали iz vrbovih šib ali izdelovali iz lesa, pa tudi iz pločevine. Velikost teh škafov je bila v premeru približno 48 cm, oziroma po prostornini približno 35 litrov. Ti škafo so bili praktično različnih velikosti, ker se hmeljarji pač niso držali predpisov, češar tudi najstrožja kontrola ni mogla povsem odpraviti...

— O —

STOLETNA BELA ZIMA

Srečanje snega z zelenjem meseca maja je redkost v naravi. Noči, kot je bila letos od 5. na 6. maj, pa zgodovina hmeljarstva sploh še ne pozna. Zapadel je do 30 cm visok sneg. Ostal je več dni. Sledila sta mraz in slana, 10–20 cm (pa tudi več) dolge poganjke je sneg polomil. Za napeljavo je bilo treba počakati na nove. V predelih, kjer pa je temperatura padla nižje kot –5°C, so mnoge rastline celo zmrzle. Škoda v hmeljiščih je velika, zlasti, ker se vreme po tej vremenski nesreči nikakor ne more ustaliti. Hmelj v rasti močno zaostaja.

— O —

...Obiranje malin se prične v prvi polovici julija in traja navadno ves mesec, ker maline dozorevajo postopoma...

— O —

Prvi plemenski sejem za živali si vporjave pasme v Zalcu.

— O —

Pred kratkim je na pobudo OZZ Celje organizirala Poslovna zveza v Zalcu enodnevne seminarje za vodilne predstavnike kmetijskih zadrug.

— O —

Kombajn je stroj, ki hkrati žanje in mlati žito, očisti zrno plevla in ga spravi v vreče ter poveže slamo v bale. L. občni zbor KPPZ Zalec je 19. 5. 1957 sklenil nabaviti za hmeljarsko področje 30 takšnih kombajnov.

— O —

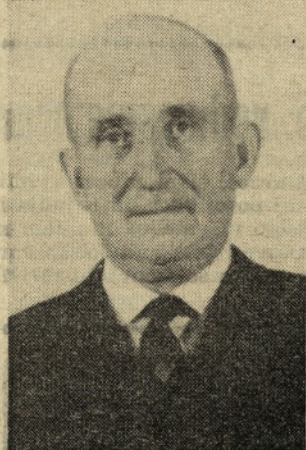
Pri kopanju jarkov za temelje novega upravnega poslopja Kmetijske proizvodne poslovne zveze Zalec, (sedaj upravne našega kombinata — op. uređ.) so delavci naleteli na nepredviden, močno močvirnat sloj in v globini 3 do 4 m izkopali večje kose zelo starega lesa...

(Nadaljevanje prihodnjik)

Štrikarju v slovo

V nedeljo, 6. junija, se je s traktorjem smrtno ponesrečil Razboršek Ivan, doma iz Arje vasi pri Petrovčah. Vest o tragični smrti je pretresla javnost, še posebno, pa sodelavce PE Petrovče.

Rodil se je 24. decembra 1909 v Grižah. Tam je živel le eno leto, nakar se je s svojimi starši preselil v Arjo vas. Z dokupovanjem in zamenjavo si je uspel urediti zelo primerno srednjo posest. Poleg tega se je ukvarjal tudi z gostinstvom. Ko se je bilo po 2. svetovni vojni treba odločiti za eno ali drugo, se je raje odločil za prvo — kmetija mu je pomenila vse.

Težko je z besedami opisati njegovo plemenito delo in njegov blag odnos do vseh, ki smo z njim kontaktirali. Nikakor ne moremo verjeti, da lahko na tak način ugasne srce človeka, ki je še pred nedavnim bil poln plemenitih načrtov. Doma na posestvu in tudi v organih upravljanja je s svojim vedno veselim in nasmejanim obrazom znal prisluhniti željam sovrstnikov.

Delo, ki ga je opravljal na svoji življenjski poti, ni bilo usmerjeno samo v kmetijstvo. Do zadnjega dne je bil član Gasilskega društva Arja vas. Po vojni je bil zaposlen tudi v KD. Bil je vzor sovaščana, kmeta in še zlasti hmeljarja. Leta 1967 je za svoje neutrudljivo delo v hmeljarstvu prejel tudi posebno priznanje, ki pa je bilo preskromno za njegovo vestno in nesebično delo. Še najmanj pa si je zaslužil to, da nas je zapustil na tako tragičen način.

Kruta usoda mu je prežgodaj pretrgala nit življenja. Njega ni več. Med nami bodo ostali le zdravi plodovi njegovega dolgoletnega ustvarjanja.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Poslovna enota Petrovče

Grenki hmelj, kako dišiš sladko!

Hmelj zeleni vije se v drogove,
k soncu hoče, ki nad njim gori,
dež poji mu blagorodno zemljo,
s tiho roso ga hlade noči.

Skoro se razraste prav do vrha
in še čezenj in že zablešči
na široko v storžastih cvetovih.
Vsa tedaj dolina zadiši.

Ze avgust je tu in hmelj nas kliče
roke trgajo zoreči cvet
in ob pesmi pada drog za drogom.
Vsa dolina se nasmehne spet.

Hej, še oče moj se nasmehne,
ko zapelje v Zalec voz visok
in se vrne s šopom tisočakov
za plačilo žuljev pridnih rok!

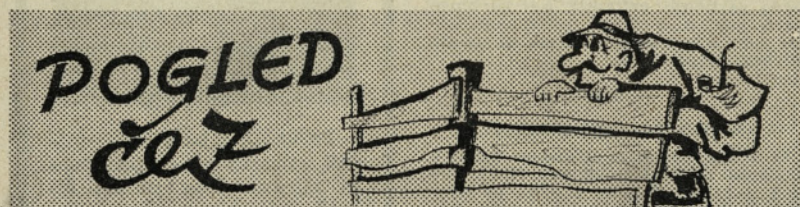
Ce nasmehne se tedaj moj oče,
to za vse nas dobro bo.
Na jesen študent bom v belem Celju!
Grenki hmelj, kako dišiš sladko!

S 5. redne seje hranilno - kreditnega odbora

Navzoči člani odbora so bili enotni o odločitvi, da naj naša hranilnica in posojilnica od 1. julija letos dalje podari vsakemu novorojenčku naših vlagateljev hranilno knjižico s 50 dinarji.

Oživetji žele tudi šolsko varčevanje učencev po razrednih skupnosti v novem šolskem letu 1971/72.

HMELJARSTVO PO SVETU

HALLERTAU

Toča je od 13. maja do 6. junija prizadela okrog 1500 ha hmeljišč, ponekod manj, drugod bolj. Škode še niso ocenili.

Iz pokrajin Spalt, Hersbruck in Tettnang poročajo o slabi toči, ki je prizadela nekatere nasade. Sedemindvajsetega maja pa je močno neurje s točo v pokrajini Jura zelo močno stolklo okrog 80 ha hmeljišč.

V vseh navedenih pokrajinah je dosegel hmelj v prvih desetih dneh junija 2/3 do 3/4 svoje višine, precej pa ga je doseglo že vrh. Povsod imajo dovolj in ponekod skoraj preveč dežja, da jim otežuje škropljenje. Dnevne temperature imajo blizu dolgoletnega poprečja.

V vzhodni Nemčiji so komaj pričakali prve dni junija prepotreben dež. Plohe so povzročile nekaj škode, pa tudi toča je v okolici Erfurta in Halle stolkla okrog 60 ha hmeljnikov. Hmelj je dosegel višino okrog 4,5 m in je vsled padca temperature nekaj časa počasneje rasel.

Belgijska pokrajina Poperinge je imela v prvi polovici maja zelo suho in toplo vreme, v drugi pa dovolj padavin. Hmelja Northern Brewer in Brewers Gold sta zelo lepa in zdrava ter višja kot prejšnja leta. Okrog 1. junija je v okraju Asse — Aalst toča skoraj uničila 70 ha hmelja. Škropijo zoper peronosporo in pepelasto plesen. Hydroecia micaces (sovka) pa je v nekaterih nasadih že povzročila občutno škodo.

Zahodna Poljska tudi ni imela dežja od 1. do 20. maja, zato je rasel hmelj počasneje. Zelo ugodno vreme do začetka junija pa je pospešilo rast hmelja, ki je visok okrog 2,5 m.

(HOPFEN-RUNDSCHAU, 15. 6. 71)

ITALIJA POTREBUJE POLJEDELSKE STROJE

Po predvidevanjih bo Italija porabila toliko poljedelskih strojev in opreme, da bodo potrebe presegle proizvodnjo domačih tovarn. Ogromno bodo investirali v južnoitalijansko kmetijstvo.

Inozemski opazovalci menijo, da se odpirajo lepe prodajne možnosti celotni evropski industriji poljedelskih strojev.

(»Landtechnik« — 8/1971)

Mlečnost v Vzhodni Evropi

Po podatkih zahodnonemške revije »Der Tierzüchter«, 8.71 so v 1968. letu dosegli v SZ 2232 kg mleka na kravo, v Romuniji 1630, Bolgariji 2088, Madžarski 2575, Poljski 2354, ČSSR 2381 in DR Nemčiji 3344 kg.

Kmetici sta se skregali in stekli. Mica je prišla vsa krvava domov. Ko jo je mož zagledal, jo je pokaral:

— Ej, Mica, Mica, tebi pa res ne da hudič miru! Mar misliš, da bo vsaka baba bežala pred teboj kot jaz?

KURJA

— Zakaj pa petelin kljuva kokoš, ko skoči nanjo?

— Da bi ji izbil iz glave misel na poroko.

GROŽNJA

Dolgi Luka je rad zafrkaval malega sosedu Miha. Ko je bilo Mihi dovolj, je zagrozil:

— Ti, če ne boš nehal, te bom v koleno ugriznil!

DOBRA TOLAŽBA

— Kdo ti pa zdravi bolno ženo?

— Doktor Figa.

— Potem se pa kar potolaži. To je izvrsten zdravnik. Zdravil je tudi mojo pokojno ženo.

DOMNEVA

— Ali je voda v vaši vasi zelo nezdrava?

— Zakaj to vprašaš?

— Vidim, da imate vsi rdeče nosove.

Nagrade

Za dolgoletno delo v hranilništvu so prejeli nagrade: Franc Marovt iz Braslovč, Franc Lesjak iz Tabora, Medica Rojnik iz Polzele, Marija Fale iz Trnave, Pavla Kranjc iz Braslovč in Julčka Žilnik z Vranskega.

Nismo domišljavci! Vse že znamo, pa se še kar naprej učimo — na svojih napakah.

— Če pasji nam dnevi dež prineso, obilo sladkosti vinu vzemo.

— Jakobova ajda in Ožbaltova repa sta le redkokdaj lepa.

Izreki

— Jemanja se nikdo ne navešča; kdor vse razda, ta se prepriča.

— Dokler prosi, zlata usta niso; kadar vrača, hrbet obrača.

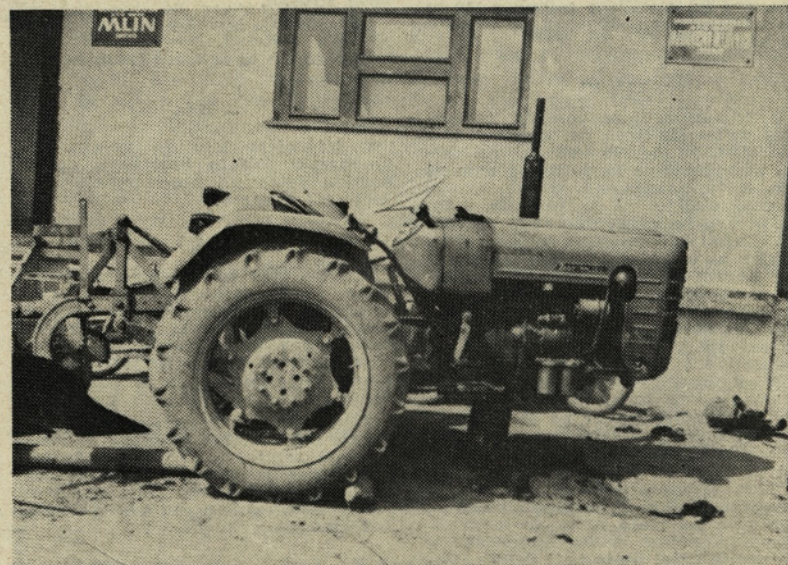
— Pameten zvonar zveni po toči z malim zvonom.

Uganke iz Sovjetske zveze

Kaj je sredi Volge? (črka l)

Kateri otrok pride z brki na svet? (mačka)

Kaj je to: poleti je oblečeno, pozimi golo? (drevo)

Tudi to se dogaja. Traktorist je pred zamenjavo prednjega mostu traktor podložil kar s polenom.

»Hmeljar« izdaja delavski svet kombinata »Hmeljar« — Zalec, ureja uredniški odbor: Karel KAC — predsednik, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik, dipl. inž. Miljeva KAC — urednica strokovne priloge, Jože KLANČNIK, dipl. inž. Marija WAGNER, dipl. inž. Anton GUBENSEK in Franci IZLAKAR — člani. — Uredništvo je na Kombinat Zalec, Ulica Zalskega tabora 1. — Glasilo izhaja mesečno v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in klišiji CETIS grafično podjetje Celje.

1971/5

PRILOGA HMELJARJA

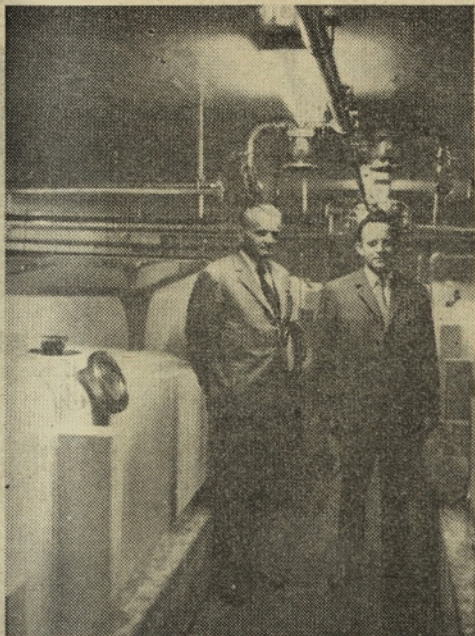
WAGNER TONE, mr. agr.

OBISK PRI ARGENTINSKIH HMELJARJIH

(Nadaljevanje)

V pivovarni Quilmes proizvedejo letno 2 milijona hektolitrov piva. Protrošnja piva na osebo je 16 litrov letno in se dviga. Kljub temu, da proizvede in porabi Argentina veliko vina, se potrošnja počasi vedno bolj širi. Letno pridelajo domačega hmelja ca. 250 ton, a nameravajo proizvodnjo dvigniti na 500 ton letno.

Strokovni namen mojega obiska v Argentini je bil obisk hmeljarjev in hmeljišč v vseh hmeljarskih področjih Argentine.

Z dr. Leskovarjem v pivovarni Quilmes

Hmeljarstvo je v Argentini mlada panoga. Na osnovi poskusov, ki so jih izvedli po zadnji vojni, so hmeljarstvo širili v provincah Rio Negro in Chubut, v dveh ekološko različnih rajonih. Poleg tega pa goje hmelj tudi na posestvu pivovarne Quilmes v provinci Buenos Aires. Gojenje hmelja se je razvilo leta 1958 in to v provinci Rio Negro.

Iz Buenos Airesa v provinco sem potoval z vlakom do Mar del Plate. Malu za Buenos Airesom se začne ravnina — pampa. To je brezmejno področje pašnikov, ki sega do obzorja. Tu se pasejo črede belo-črnih molznic ali črnih telet. To je vlažna pampa z značilnimi eukalipti in redko razporejenimi vasmimi oziroma gospodarskimi središči estancij (posestev).

Mar de Plata je veliko moderno letovišarsko mesto ob Atlantiku. Ima 400.000 prebivalcev, a poleti še najmanj dvakrat toliko letoviščarjev. Atlantik privlači s plitvo peščeno obalo. Na čudovitih plažah se človeška bitja vztrajno predajajo vročemu soncu. Ravna obala brez zalivčkov ali tolmunov omogoča stalno valovanje morja, ki se ne ogreje. Valovi tudi ne dopuščajo plavanja. Kopalci stojijo v plitvi-

nah in morski valovi jih oblivajo. Kopanje je bolj sanatorijsko in ob spominu na naš Jadran dolgočasno. Tako tudi nisem mogel uresničiti tihe želje, ki sem jo imel že ob odhodu od doma, da bi se sredi februarja z užitkom nakopal v Atlantiku.

Zelo slikovito je v Mar del Plati ribiško pristanišče, kjer ribiči v rumeno rdečih ladjicah stalno odhajajo na lov in se vračajo bogato obloženi s plenom.

Petičneži pa se predajajo velemestnim užitkom tudi v svetovno znani igralnici.

Mar del Plata je lepo mesto, kateremu dajo letoviščarji čudovit utrip. Polno malih trgovin in lokalov, slikovitih in čistih. Zvečer mesto zaživi v številnih lučeh in naredi v poznih večernih urah mnogo močnejši vtis na obiskovalca kot podnevi. Mesto je lepše in enotnejše od Buenos Airesa. Tu se čuti programirana počasnost in želja po počitku.

Po kratki vožnji skozi mesto in ob obali smo se odpeljali proti estanciji (posestvu) pivovarne Quilmes, imenovani El Lupular. Estancija El Lupular, ki je v področju vlažne pampe in ima čudovit park, je velika 1.045 ha. Pred leti so zasnovali 90 ha hmeljišč, a danes jih je le 27 ha. Proizvajajo predvsem semensko žito, zlasti pivovarniški ječmen. Razmnožujejo ječmen sorte Beka, Union in argentinske sorte Magnituda 102 in 122, Heda in Malter 150, ki so ga vzgojili iz avstralskih sort ječmena.

Proizvodnjo hmelja opuščajo. Pred leti so na hitro zasnovali hmeljski objekt, vendar jim je vlažno poletje, z visoko zračno vlago in rahlim pršenjem onemogočilo gospodarsko pridelovanje hmelja. Minimalna temperatura je v februarju 15–20°C, a maksimalna 26–30°C, a zračna vlaga 75–90%. Imajo obiralni stroj Bruff in etažno gravitačno sušilnico (4 celice s površino 12 × 2 m) s tremi lesami. Sušilnico ogrevajo z mineralnim oljem preko zračnih ogrevalcev in ventilatorjev.

Goje sorto Spalt. Peronospora je uničila precej pogankov. Trte so šibke in niso dosegle

vrha žičnice. Tudi storžkov je malo, so slabo razviti in rjavi od peronospore. Hmelja ne bodo obirali, saj smo pridelek cenili le na 50–100 kg/ha zelo slabe kvalitete.

Hmelj režejo zgodaj (10. avgusta) v času mirovanja, a obirajo okoli 10. marca. Vegetacijska doba znaša od rezi do obiranja 210 dni. Posebno spomladi (oktober), ko hmelj slabo raste se pojavi peronospora v velikem obsegu. Poleg tega tudi visoko osipajo. Predlagal sem jim kasnejšo rez, saj pri nas kot tudi ponekod drugod dosegajo boljše rezultate pri kratkem vegetacijskem obdobju: 150 dni (rez-obiranje).

Na ekstanciji El Lupular imajo tudi sortiment hmelja. V njem je opaziti, da sorta Northern Brewer naredi zelo kratke panoge in malo stroškov. Tudi druge sorte dajejo majhne pridelke in razstilne so neizenačene. Količina alfa kislin (%) je bila v letu 1970 naslednja:

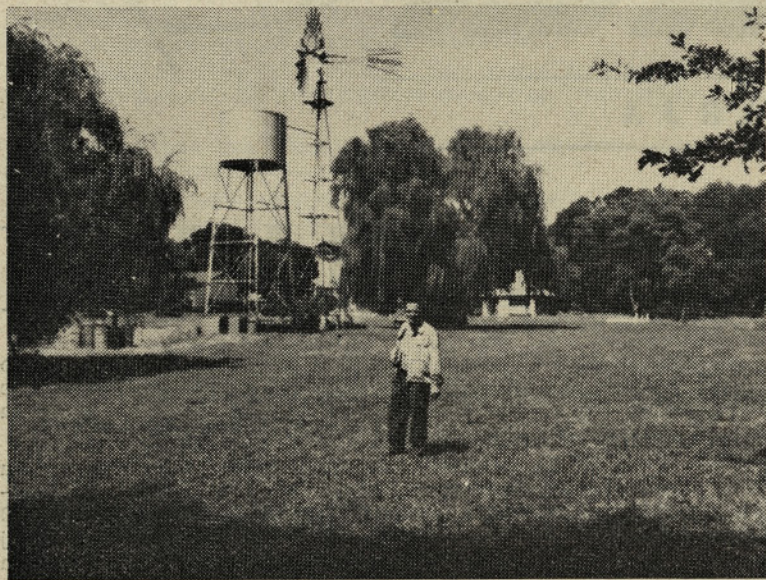
Fuggle (USA)	6,74
Late Cluster (USA)	7,53
Late Cluster (USA)	7,02
Late (Avstralija)	2,30
White Bine (Avstralija)	1,55
Golding (Anglija)	3,00
Saaz (ČSSR)	1,55
Savinjski golding (Jugoslavija)	5,80
Brewers Gold (USA)	9,20
Bullion (USA)	11,00
Brewers Gold (USA)	7,25
Late Cluster (USA)	6,95
Spalt (proizvodnja)	3,90
Spalt (proizvodnja)	3,55

Vlažna pampa, kjer se pasejo črede črnih telet

Poedine sorte so boljše po količini alfa kislin, a so po pridelku slabe.

Iz province Buenos Aires smo odpotovali v provinco Rio Negro, kjer je glavno področje proizvodnje hmelja v Argentini. Tu se goji hmelj v dveh ekološko različnih področjih: v Alto Valle in v Bolsonu. Rastlinstva je vedno manj, visoko drevje se umika poedinim nizkim revesom. Njiv je manj, a več pašnikov. Tu

El Lupural — gospodarsko središče z vodno črpalko na veter in matéro kjer delavci počivajo in pijejo máte

je padavin le še 500 mm. Vegetacija se še dalje spreminja v grmičasto kserofitno pampo s 300 mm padavin. Končno so tla le še deloma pokrita z vegetacijo, ki je bodičasta in kopasta in sestoji iz značilnih puščavskih rastlin. Padavin je tu le 150 mm letno. Poedine estancije zavzemajo po več desetisoč hektarjev in edina proizvodna panoga je ovčarstvo (volna). Tu pride 1 ovca na 5 ha tj. izrazito ekstenzivno kmetijstvo. Kot oaza v puščavi pa je Alto Valle de Rio Negro (Zgornja dolina Rio Negra), ki se razprostira ob rekah Neuquen in Limay. Ob obeh rekah je nastala plodna ravnica. Razvili so namakalni sistem za namakaje 100.000 ha ravnice.

Ob sotočju rek sta se razvili mladi mesti Neuquen (50.000 prebivalcev) in Cipolletti (40.000 prebivalcev).

Kmetijska proizvodnja je le rastlinska in se odvija na malih posestvih — čahrah (shacre). Te so gosto preprejene z namakalnimi kanali in proti vetrovom iz pustinje zaščitene v visokimi topoli. Tu goje predvsem jabolka in vinsko trto, a nekatere čakre so se specializirale tudi za proizvodnjo hmelja.

Površine hmeljišč značajo na čahri od 2 do 18 ha. Vsaka čahra ima vhod z lesa — tranquera. Obiskal sem preko 10 hmeljarskih čaker v tem rajonu.

1. *Julio Griloni* ima 11 ha zemljišča in od tega 5 ha hmeljišč. Žičnice ima visoke 7 m in pridelek 1.100 kg hmelja na ha. Razdalja sajenja $2,25 \times 1,40$ m. Gnoji spomladi s 600 kg gnojila 14:14:14, pozimi z 20 t hlevskega gnojla, a nato v vegetaciji z 1.000 kg amonsulfata. Hmeljna rastlina je visoka, gola. Posebnost so šibke rastline v bližni topolov, kjer se pride-

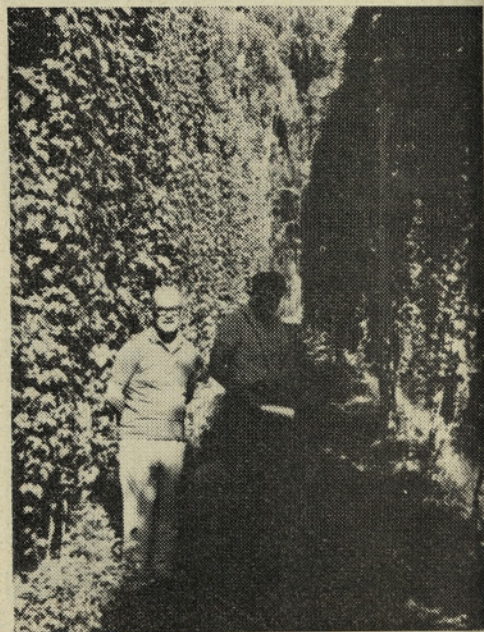
ima 12 ha površine in od tega 6 ha hmelja. Ostalo površino zavzemajo jabolčni nasadi, ki zelo dobro rodijo.

8. *Ceballos* ima visok odstotek alfa kislin (nad 7%). Njegovi nasadi so bližji reki in tla so manj zaslanjena.

9. *E. Nervi* ima dobro razvita hmeljišča z malo peronosporo na storžkih, čeprav sploh ni škropil proti peronospori v cvet. Uporablja hlevski gnoj in meni, da ima manj peronosporo tam, kjer gnoji s hlevskim gnojem. Zemljišče je zelo izenačeno. Po napeljavi poganjke, ki jih ne napelje, pokrije z zemljo; drugi hmeljarji jih prej odrežejo.

10. *Darque* ima 5 ha dobrega hmeljišča, kjer mu je precej rastlin poškodoval veter. Ima sušilnico 4×4 m in v dveh urah nasuje 150 kg zelenega hmelja. Ugotavlja, da se je v 10 letih klima tako spremenila, da začenja z obiranjem tri tedne kasneje. Na obiralnem stroju obira vsa družina capatasa (oskrbnika).

Hmeljarji vsako leto strojno oberejo ves hmelj. Le ta na treh čakrah še ročno obirajo. Večinoma imajo stroje Allaeys poleg tega pa še 3 stroje Bruff B in 1 Bruff F. Kavelčkov na nosilni žici nimajo, ker so nevarni za obiralne prste (jih lomijo). Za nosilno žico marsikje uporabljajo bodečo žico. Močan veter trga vrhove, zato ni košev na nosilni žici. Vrvica se spodaj trga, zato jo podaljšajo z žico, ki jo vežejo na količke. V bližini topolov so hmeljišča manj rodna, rastline so šibke zato priporočajo korenine topolov porezati vsaka 4 leta. Da se negativni vpliv robov zmanjša, težijo za večjo površino hmeljišč. Povprečni pridelek je okoli 1.000 kg/ha, a najboljši tudi 1.500 kg/ha. Najstarejše hmeljišče je iz leta 1949 (prvo).

Hmeljar J. Griloni v svojem hmeljišču

V dolini Ria Negra je široko razvita proizvodnja jabolk, vendar je mnogo bolj rentabilno pridelovanje hmelja, seveda če ima dovolj alfa kislin. Na reki Neuquen so zgradili glavni jez leta 1927, ki dopušča vstop vode v glavni kanal. Od njega zavisi količina vode v kanalih širom doline, ki jih je preko 120 km. Vodo deli državna administracija in če je je preveč, jo spuste v jezero, ki ima 300 ha površine.

Kontrolo kvalitete hmelja opravlja v času obiranja terenski laboratorij pivovarne Quilmes. V ta namen so postavili v Cipolettiju za čas obiranja montažni laboratorij, kjer določajo vlago z ultramatom in alfa kisline konduktometrično. Rezultati analiz služijo za orientacijo pri odkupu in za oceno kvalitete letine. Leta 1971 je količina alfa kislin pod povprečjem.

Značilnosti proizvodnje hmelja v področju Alto Valle (Neuquen) so naslednji:

— hmeljarstvo je relativno mlado, brez dolgoletne tradicije, vendar zelo samoniklo in na povprečnem nivoju;

— goje le eno sorto, iz Evrope importirani Spalt;

lek zmanjša za polovico. Hmelj je dobre kvalitete (nad 6 % alfa kislin).

2. *Biserte Martin* napeljuje 2 vodili V-sistem na nosilno žico, ki je le ena med vrstami. Pridelek je 800—1.000 kg/ha. Veter trga vrhove in panoge. Za organsko gnojenje seje ječmen med vrstami, predno sklasi ga 2 krat pokosi in nato podorje. Dodaja mineralno gnojilo 14:14:14 ali 15:15:15.

3. *Walter Peter*, (Colonia Valentina) ima hmeljišče že 15 let. Hmelj je kvaliteten, vendar opaža, da ima zadnji dve leti manj alfa kislin. Ima moderno sušilnico, a uporablja koše, slične našim (edini primer, zastarelo). Obira s strojem Allaeys. Pri sorti Late Cluster so mnogo večje izgube pri obiranju kot pri sorti Spalt. Zemlja je alkalična (pH = 8), rastline so klorotične.

4. *Hererra Hermanos*, (Centenario), ima gosto saditev v vrsti in 2 nosilni žici nad vrsto. Pridelek 1.500 kg/ha. Ima železna sidra v tleh. Mnogo škode napravi veter. Hmelj je zelov visoko osut. Na zaslanjenem terenu troši na 1 ha 10 ton žagovine letno. Na močno zaslanjenih terenih pa izmenično troši gips in žagovino. Žagovino dajejo pozimi (na 1 ha 5—20 ton letno) in imajo dobre rezultate. Napeljuje 2 močni ali 3 šibke trte. Zemljišče je bilo splanirano, zato je zemlja na površini različno rodna.

5. *Vladimir Sinigoj* ima doma izdelan obiralni stroj, ki je kopija Allaeys. Na njem ima stalne defekte in malo kapaciteto. Sušilnica je nizka, a dobro suši, saj ima močan ventilator. Preden vzame hmelj iz sušilnice, ga žvepla.

6. *Francisco Sinigoj* goji hmelj na razdaljo $2,20 \times 1,35$ m in višina žičnice znaša 7 m. Napeljuje hmelj v obliki V na 1 nosilno žico, ki je med vrstami. Rastline se močno prepletajo in dajejo kljub bujnosti majhen in neizenačen pridelek. Tudi tu se pojavljajo oaze manj rodni rastlin, kar je posledica zaslanjanja in planiranja zemlje, predno je zasnoval nasad.

7. *Llorente* ima stroj Allaeys izdelan doma, ki mu obere 200 trt na uro. V nasadu je precej poškodb od peronosporo in vetra. Tla so alkalna (pH = 8) in precej zaslanjena. Pojavljajo se rastline z rumenim listjem. Ima le 2 % alfa kislin. Gnoji po rastlini: 200 g 15:15:15 ali 15:15:6:4 (Mg) in 200 g amonsulfata, ki ga da v dveh obrokih: polovico avgusta ob začetku vegetacije in polovico novembra.

Orumeneli listi so lahko znak tudi pomanjkanja železa oziroma negativne interakcije elementov rastlinske hrane.

Povprečna hmeljarska čakra v Alto Valle

V Neuquenu

— vsa hmeljišča so na žičnicah, lesenih, evropskega sistema z nosilnimi žicami iz bodeče žice in brez kaveljčkov;

— ves hmelj strojno obirajo;

— hmelj pri sušenju žveplajo in po odvolgnjenju balirajo na čakri;

— hmelj odkupujejo po količini alfa kislin.

Problemi proizvodnje hmelja so: majhen pridelek in malo alfa kislin. Majhen pridelek je posledica neizenačenosti nasadov in bližine topolovih mej. Majhna količina alfa kislin je lastnost sorte, pi ima povprečno le 5–5,5 % alfa kislin. Na poedinah hmeljiščih pa se količina alfa kislin še zmanjša zaradi šibkih rastlin, zaslanjenosti tal, neurejenega vodno-zračnega režima tal, alkaličnih tal oziroma pomanjkanja železa in drugih mikroelementov. Izboljšanje je možno le na osnovi raziskav.

Za izboljšanje pridelovanja je potrebno:

— namakanje, ki je izkustveno je potrebno določiti po evapotranspiraciji hmelja ter na osnovi le-te programirati porabo vode.

— uvesti sintetično vrstico v hmeljišča;

— rezati kasneje ter tako skrajšati vegetacijsko dobo za večji pridelek in več alfa kislin;

— začeti s preizkušanjem herbicidov;

— z mulčanjem obdelovati zemljo med vrstami oziroma poskusiti z zatavljanjem;

— intenzivno zaščititi rastlino pred peronosporo v vegetativni fazi razvoja;

— napeljevati le najmočnejše poganjke;

— nasade izenačiti, odstraniti negativne vplive v bližini topolov.

— saditi le sadike iz nasadov, ki so najboljše;

— saditi zgodaj, pred začetkom vegetacije;

— nove nasade snovati le na najboljših tleh (pH nevtralen ali kisel, peščena tla, brez soli);

— žičnice naj bodo visoke le 6 m, a rastline naj bodo poševno napeljane;

— gostejše sajenje v vrsti je dalo že sedaj dobre rezultate in ga je potrebno nadalje širiti. Razdalja sajenja v vrsti naj znaša 0,7 m in nad vsako vrsto naj bosta 2 vodilni žici;

— sistematično kontrolirati plodnost tal in izvajati sistematično fertilizacijo na osnovi analiz tal.

Po ogledu hmeljišč in razgovorov s hmeljarji, ki so trajali dolgo v noč, v Alto Valle Neuquen, se odpravimo zopet preko suhe pampe še dalje proti jugozahodu v drugo hmeljarsko področje El Bolson, ki leži tik ob čilski meji. Iz Neuquena potujemo skozi suho pampo in si ogledujemo gradnjo jeza

polno ledeniških jezer in andskih strmih vrhov z večnim ledom in snegom. Ta dežela je polna prirodnih lepot in je po klimi in reliefu zelo podobna alpskemu delu Slovenije. Tu je znano gorsko letovišče Bariloche ob jezeru Nahuel Huapi. Dalje proti severu se vrstijo številna ledeniška jezera globoka do 200 m z ledeno mrzlo vodo, ki dosega tudi poleti le 5°C. Proti severu se vrstijo številni andski velikani, ki presegajo 4.000 m.

Muzej v Barilochah prikazuje kruto zgodovino zavojevanja te dežele, podjarmljenja in iztrebljanja prvotnih prebivalcev Indijancev. Le nekaj! se jih je še obdržalo in živijo osamljeno stran od civilizacije v podnožju andskih vrhov. V Barilochah se obrnemo proti jugu mimo slikovitih jezer Gulierrez in Mascardi, prečkamo reko Villegas in reko Foyel. Pred Rio Villegas potujemo skozi hriboviti predel, kjer so znane doline in divji kanjoni (Pampe del Torro, Canon de la Mosca) z grmičasto nepretrdno vegetacijo podobno naši makiji. Nad jezerom Mascardi je razvodje rek, ki tečejo proti zahodu v Tihi, a proti vzhodu v Atlantski ocean. V teh kanjonih prevladuje gozdna vegetacija, ki prehaja v redke travnike na dnu kanjonov. Med gozdnimi vrstami so zlasti zastopani sorodniki bukve *Nothofagus* (coihe, niera, maiten, arallanes) in dalje proti severu *Libocedrus chilensis*.

El Bolson (vreča) je tektonska dolina z značilno svežo in zdravo klimo ter avtohtonim rastlinstvom, med katerim so za gospodarstvo pomembne maline, šipek in višnje. Gojijo oreh, maline, jabolka in hmelj. To je manj razvito področje, ki se je pa gospodarsko zelo okrepilo z gojenjem hmelja. Hmelj se tu goji od leta 1957 in daje temu kraju tudi turistično privlačnost. V februarju je vsako leto hmeljarski praznik, kjer so letos že tretjič po vrsti izvolili hmeljarsko kraljico in dve princesi.

Površina zemljišč znaša v tem rajonu okoli 80 ha. Največ hmelja ima tu Slovenec Sinič (ca. 40 ha) na meji provinc Rio Negro in Chubut.

Hmelj so pričeli saditi leta 1957. Klima je hladnejša kot v Alto Valle in za hmelj bolj primerna. Rastlina je ob pravilni agrotehniki bujno razvita.

Tla so peščena in zelo humozna (5–7 % organske snovi), vendar pa je organska snov marsikje slabo razkrojena in daje vtis gozdnega humusa, kar ponekod negativno vpliva na razvoj rastline. Rastlina je na zelo humoznih zemljah vegetativnega izgleda, bujna, z malo storžki in je bila v letošnjem neugodnem vremenu napadena od fuzarija. Nasprot-

nejših hmeljiščih. Predvsem so za hmelj tu primerne sončne lege.

Tehnologija je dobra. Čas rezi je primeren. Tudi tu je primerna poševna napeljava vodil, kajti mnogo rastlin zaradi bujne vegetacije in zasenčenosti formira pridelek le v košu v vrhu rastline. Pogosto osipajo hmelj previsoko. Na sušnih legah pa je potrebno zagotoviti dovoljno preskrbo vode in povečati gnojenje z dušikom. Tudi tu ves hmelj strojno oberejo. V bodoče bodo višje rezali trte ob obiranju.

Bolson, v hmeljišču Albanca Rissa

To je področje značilne andske prirodne vegetacije z rastlinami, ki so tu samonikle in imajo lepo barvno cvetje kot muticije, amankay, notro ter drevesa kot ciprese, araukarije, lenge in notofagus. Dolino Bolsona obkrožajo visoki vrhovi predgorja Andov.

Obiskal sem nekatere hmeljarje.

1. *Sinič* ima čakro s 140 ha zemlje in od tega 40 ha hmelja. Rastline so izenačene, a visoko gole. Po izkušnjah je smer vrst važna za cvetni nastavek. Kjer je več sonca tj. čimdalje od pobočja so rastline, bolj so valjaste in storži nižje razviti. Hmelj obrezuje zgodaj (avgust) kar daje dobre rezultate. Razdalja sajenja je $2,20 \times 1,20$ m, v V-sistemu napeljuje po 2–3 trti na vodilo.

2. *Rissa* ima hmeljišče na gozdni sušni zemlji. Opaža se pomanjkanje dušika, saj so rastline blede in rumenkaste. Gnojil je le s 300 kg/ha uree v oktobru. Prvoletnik je pozno sadil, ga ni škropil proti peronospori in ima precej kuštravcev.

3. *Budinek* ima od 160 ha zemlje ca. 8 ha hmeljišč. Hmelj je na pobočju in dobro razvit. Z ozirom na tla so rastline neizenačene. Tudi tu je zemlja gozdna, vendar je gnojenje bolj intenzivno kot pri Rissi (namakanje, skrbnejša obdelava).

4. *Pastorini* ima 8 ha hmeljišč v ravnini na globoki gozdni zemlji. Rodovitna zemlja, namakanje in visoko osipanje povzročata razvoj fuzarija, ki se je zelo razširil.

5. *Azona* ima lepo razvita hmeljišča, dobro oskrbovana. Tudi tu povzroča precej škode fuzarij. Poleg tega ima svojstveno horizontalno sušilnico s predali.

Poleg obiska hmeljišč, razgovora s hmeljarji smo imeli tudi večerni razgovor — »mesa redonda« (okrogla miza), kjer so si lahko na diapozitivih in filmih ogledali naše hmeljarstvo in delovne postopke ter lepote Slovenije.

Hmeljarji so postavljali zanimiva vprašanja kot: ali je hladna voda (6°C) primerna za namakanje; ali kako obrežujemo; ali škoduje slana v času cvetenja, ali je učinkovito sušenje hmelja z nizkimi temperaturami itd.

Navdušila me je izredna prisrčnost hmeljarjev, njih zainteresiranost in seveda gostoljubnost, saj ni minil dan brez »asada« sedaj pri enem in nato pri drugem hmeljarju.

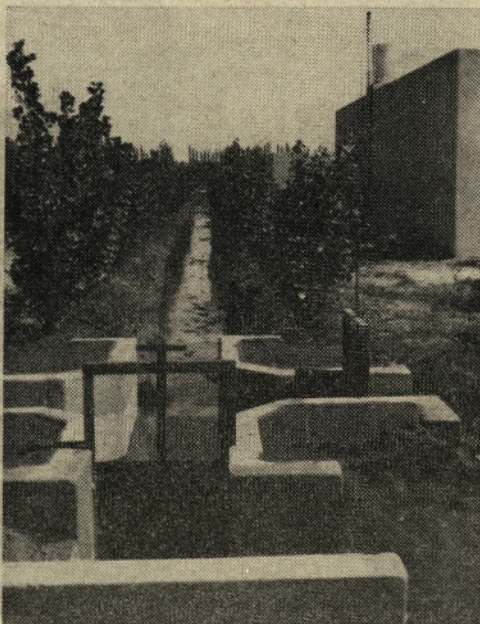
Predsednik hmeljarskega združenja s princesama

El Chacon, kjer bodo zejezili reko Limay in zgradili nad 700 m² veliko akumulacijsko jezero. Jez bo zgrajen v dveh letih. Dolg bo 2.500 m, visok 80 m, a širok 400 m. Delajo ga s tamkajšnjim gradbenim materialom; zemlji primešajo ilovice (iz tamkajšnjih nahajališč), ki ima izredno sposobnost lepljenja.

Skozi puščavo pridemo v slikovito Čarobno dolino s slikovitimi ogromnimi skulpturami, ki jih je v kamen vklesala narava. Tu je

no pa je na hribovitih, bolj sušnih legah rastlina slabo razvita, rumenkasta zaradi pomanjkanja dušika in vlage. Zaradi teh dveh vzrokov (fuzarij, suša) je pridelek manjši kot običajno. Padavin je okoli 800 mm, a so nenakomerno razporejene. V Bolsonu ni talnih problemov kot v Alto Valle. V klimatsko neugodnih letih velika količina organske snovi in visoko osipanje omogočata razvoj fuzarija, kot je bil letos primer na nekaterih najbuj-

Za konec mojega bivanja v Bolsonu so mi hmeljarji izpolnili željo in me popeljali med Indijance, ki živijo v obrobni strmi stenah te kotline, kjer so tudi žvepleni vreli. Tu živi pleme Nahuelpan in njihov Kasike (poglavar) je Jeronimo Nahuelpan, ki vodi pleme 60 družin. Pogled na to pokrajino in ljudi ni bil posebno razveseljav. Vidi se degeneracija neke rase in kulture. Indijanci goje koze, kozličke prodajajo in obdelujejo zelo primitivno male vrtičke. Življenjski nivo je nizek, so občasni delavci na okoliških čakrah, zaradi pogostega popivanja pa niso posebno upoštevani.

Fernandez Oro — poskusna chakra pivovarne Quilmes v Rio Negro — namakalni sistem

Po dolgem poslavljanju smo odpotovali preko Bariloche proti severu ob slikovitih jezerih Nahuel Huapi, Corentoso, Traful, Viarino, Falkner, Hermoso proti jezeru Laka, kjer smo se ustavili v malem, a lepem turističnem mestecu S. Martin de los Andes. Dalje proti severu smo potovali čez valovit svet, se obrnili proti zahodu in v daljavi zagledali ugasli vulkan Lanin, pokrit z večnim snegom. Tu okoli so znane bazaltne mize, kaolinska ležišča, a v kserofitni pampi tudi soline. Dvignemo se v Zapalo, mesto v tem kserofit-

nem svetu na višini 1.000 m. Tu se odcepi cesta na sever proti Mendoza, kjer so rudniki volframa in zlata in vroče toplice Copahue. Pot nadaljujemo skozi naftna ležišča Plaza Huinkul in nazaj v Neuquen.

V Neuquenu sem si ponovno ogledal nekaj čakar in obiranje. V bližini Neuquena snuje pivovarna Quilmes poskusno posestvo Ferdinandes Oro. Gospodarsko središče je v izgradnji. Tu nameravajo postaviti tudi celotno verigo strojev od obiranja do basanja.

V tem času so bili še večerni sestanki s hmeljarji in predavanja o hmeljarstvu za kmetijske strokovnjake tega področja, ki jih združuje Regionalni inštitut — INTA.

Slovo od hmeljarjev tega področja je bilo težko. V tem kratkem času skupnega razpravljanja o hmelju in problemih gojenja smo se spoznali in postali dobri znanci, ki jih združuje isti interes — uspešno in sodobno gojenje hmelja. Zadnji razgovor se je potegnil dolgo v noč in se je s predvajanjem filmov o spomladanskih delih in o našem hmeljarskem likofu končal ob treh zjutraj. Bili smo neumorni pri razpravljanju in interes za hmelj je bil brezmejen, kot da ne bi hoteli zamuditi kakšne posebne novice o gojenju hmelja pri nas ob tem enkratnem obisku.

Naslednji dan sem se uradno poslovil. Na poslovilnem kosilu s celotnim odborom Prve hmeljarske patagonske zadruga so mi izročili spominsko plaketo v zahvalo in spomin na moje srečanje z argentinskimi hmeljarji.

Z dr. Leskovarjem sva se vračala z avtom preko pampe nazaj v El Lupular v provinco Buenos Aires. Z njegovo pomočjo sem skušal urejati strokovne in pokrajinske vtise, ki jih je bilo v tem kratkem času mnogo.

V El Lupularu sem sestavil strokovno poročilo o potovanju in predlagal eventualne izboljšave za razvoj argentinskega hmeljarstva. Naj citiram tu le zaključke tega strokovnega poročila.

»Hmeljarstvo je v hmeljarskih področjih Argentine na podobni višini glede tehnologije kot je v Evropi. Značilno zanj je gojenje sorte Spalt, ki se je sorazmerno dobro aklimatizirala zlasti na jugu. Poleg tega je značilno totalno strojno obiranje in baliranje hmelja na samih čereh. Karakterističen je tudi odkup hmelja po količini alfa smol.

Sorta Spalt ima majhno količino alfa smol in z ozirom na to, da so pivovarne (Quilmes) zainteresirane na hmelju z večjo količino alfa kislin, bi bilo interesantno preizkusiti eventualno aklimatizacijo sort z večjo količino alfa kislin.

Visok nivo tehnologije je rezultat intenzivnega delovanja svetovalne službe pivovarne Quilmes. Za moderniziranje tehnologije in reševanje tehnoloških problemov argentinskega hmeljarstva je potrebno, da se začne izvajati na poskusni čahri Quilmesa v Fernandez Oro agrotehnični poskusi kot čas rezi, zatavljenje, uporaba herbicidov, napeljava trt itd. Inštitut za tehnologijo — INTA pa naj v svoj program vključi raziskovanje najbolj perečih problemov tal in prehrane rastline ter gnojenja hmelja v pogojih Alto Valle. V bodoče bi bilo primerno za razširitev hmeljišč formirati lastno znanstveno raziskovalno dejavnost. Morda bi bilo oportuno nasloniti se v pogledu reševanja globljih strokovnih problemov na delo in program kakega hmeljarskega inštituta v Evropi.

Vsekakor pa je potrebno, da gre vodja hmeljarske proizvodnje pri pivovarni Quilmes

Zelim, da bi moj obisk v Argentini in njenih hmeljarskih središčih, izmenjava mnenj z Vašimi tehnikami in proizvajalci prispeval k izboljšanju in progresu te plemenite kulture v Argentini. (El Lupular, 16. marca 1971.)

Moj obisk pri argentinskih hmeljarjih se je blizal koncu. Sledilo je še povabilo v Rotary Club v Otamendiju, kjer sem članom pripovedoval o svojih vtisih s potovanja po Argentini in končno potovanje nazaj v Buenos Aires. V pivovarni Quilmes v Buenos Airesu so mi poklonili spominski pokal. Težko je bilo slovo od novih znancev. Dr. Leskovar in ing. Parrerra sta me pospremila do letala. Zaželeli smo si vsi srečo in se poslovili z željo, da se čimprej vidimo.

dr. Leopold Leskovar čimprej na strokovno potovanje po hmeljarskih deželah Evrope in se seznaniti z najnovejšimi idejami in dosežki v hmeljarski tehnologiji. Te ukrepe pa je potrebno potem preizkusiti v ekoloških pogojih hmeljarskih rajonov v Argentini. Taka izmenjava izkušenj je najhitrejša pot za sodobno tehnologijo v hmeljarstvu.

»Hmeljar« izdaja delavski svet Kombinata »Hmezad« — Zalec, ureja uredniški odbor: Anton GUBENSEK, dipl. kmet. inž. — predsednik in člani: Stane MAROV, dipl. kmet. inž., Anton HORVAT, dipl. kmet. inž., Franc IZLAČAR, kmečki sin, Rajko ZOHAR, dipl. žv. tehnolog, Miljeva KAC, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik. — Uredništvo je na Kombinatu »Hmezad« Zalec, Ulica Zalskega tabora 1. — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in klišej CETIS grafično podjetje Celje.

Avtorji novih slovenskih sort hmelja

(Članek o novih sortah prihodnjic)

KRALJ Dragica, mr. agr.

WAGNER Tone, mr. agr.

MEDVED Nežika, kmet. teh.